Balsfjord kommune

- for framtida

Rådmannens forslag til:

Økonomiplan 2016 – 2019

Årsbudsjett 2016

Politisk behandling

	Sak nr	Dato
Formannskap	.../2015	25.11.2015
Offentlig ettersyn		30.11 – 15.12
Kommunestyret	.../2015	16.12.2015

12. november 2015

FORORD

Forslaget til økonomiplan bygger på en rullering av forrige plan. Utgangspunktet for budsjettarbeidet har vært at det økonomiske handlingsrommet har økt noe fra 2015 til 2016.

Det har det vært et hovedmål å innarbeide realistiske rammer for hver enkelt enhet, da dette er en nødvendig forutsetning for å klare god økonomistyring og ha driftsbudsjettet i balanse. I hovedsak har dette medført justering av rammene for lønns- og prisvekst.

I tillegg er vedtak i kommunestyret i løpet av 2015 som innebærer stillinger/utgifter innarbeidet. Dette spiser en betydelig del av det økte handlingsrommet. Av nye driftstiltak er det vektlagt kostnader som løper uansett i forhold til lovpålagte oppgaver. Økte behov innenfor omsorg som følge av flere eldre er også i noen grad ivaretatt.

Budsjett og økonomiplan legges fram i teknisk balanse. Det er som tidligere budsjettert med avdragsutsettelser, og pensjonskostnader skyves frem i tid (les: premieavviket). Det er videre budsjettert med svært lav rente, slik at man er svært sårbar dersom det kommer renteøkninger.

For en del av tiltakene og kostnadene i økonomiplanen vil det ikke være helårseffekt av utgiftene før i 2017. Dette gir et ca. 1,1 mill i overskudd i 2016, som foreslås avsatt til disposisjonsfond som buffer mot uforutsette utgifter eller inntektstap.

Alt under ett er driftsbudsjettet stramt men styrbart for enhetene, men uten rom for vesentlige uforutsette utgifter. På overordnet nivå er det viktig å være oppmerksom på at det er betydelig usikkerhet om utviklingen i norsk økonomi, og dermed også for rammeoverføringene til Balsfjord kommune i 2016 (via skatteutjevningsordningen).

For årene *etter* 2016 er det betydelig usikkerhet i forhold til inntektssiden til kommunen. Det skal i 2016 fremlegges forslag til nytt inntektssystem, som skal gjelde fra 2017. Signalene så langt tyder på at det er større sjanse for at Balsfjord kommer dårligere ut enn motsatt. Dette tilsier at man i økonomiplanen burde hatt et større handlingsrom for å kunne møte dette.

I forhold til usikkerhet litt lengre ut i planperioden kan tre forhold nevnes spesielt. For det første vet man at det blir betydelig flere eldre fremover. Dette vil gi utfordringer både i forhold til økonomi og rekruttering. For det andre er vi inne i en kommunereform vi ikke vet resultatet av. Og for det tredje er det varslet endringer i inntektssystemet, som vi heller ikke vet utfallet av.

Storsteinnes, 12.november 2015

Karin F. Berger

kst rådmann

INNHOLD

FORORD **2**

1 INNSTILLING OG HOVEDOVERSIKT **6**

1.1 INNSTILLING TIL VEDTAK 6

1.2 DRIFTSBUDSJETT FORDELT (SKJEMA 1B) 8

1.3 OBLIGATORISK BUDSJETTOVERSIKT (SKJEMA 1A) 9

1.4 ØKONOMISK OVERSIKT -DRIFT 10

1.5 HOVEDOVERSIKT INVESTERING (SKJEMA 2B) 11

1.6 OBLIGATORISK BUDSJETTOVERSIKT INVESTERING (SKJEMA 2A) 12

2 KOMMUNENS SENTRALE RAMMEBETINGELSER **13**

2.1 SENTRALE FORUTSETNINGER FOR ØKONOMIPLANEN 13

2.2 SKATT OG RAMMETISKUDD 14

2.3 EIENDOMSSKATT 18

2.4 MOMSKOMPENSASJON 19

2.5 RENTEKOMPENSASJON FOR INVESTERINGER 19

2.6 ORDINÆRE SKJØNNSMIDLER 19

2.7 TILSKUDD RESSURSKREVENDE TJENESTER 20

2.8 LØNNS- OG PRISVEKST, ARBEIDSGIVERAVGIFT, PENSJON 20

2.9 OM NETTO DRIFTSRESULTAT 21

2.10 PREMIEAVVIK 21

2.11 STARTLÅN 21

2.12 LÅNEGJELD, RENTER OG AVDRAG 22

3 VEKST OG UTVIKLING **24**

3.1 FOLKEMENGDE / BEFOLKNINGSUTVIKLING 24

3.2 SYSSELSETTING OG NÆRINGSAKTIVITET 28

3.3 PENDLING 31

3.4 SAMFUNNSUTVIKLING 31

3.5 NÆRINGSARBEID 32

4 UTFORDRINGER I PLANPERIODEN **34**

4.1 UTFORDRINGER FOR GRUNNSKOLER/ BARNEHAGER/KULTUR 34

4.2 UTFORDRINGER HELSE, SOSIAL OG OMSORG 37

5 SENTRALE PROSJEKTER I PLANPERIODEN 40

5.1 KOMMUNEREFORMEN 40

5.2 BERGNESET HAVN 40

5.3 BOLIGPROSJEKTER 40

6 INVESTERINGER 42

6.1 FORSLAG TIL INVESTERINGSPROGRAM 42

6.2 KOMMENTARER TIL INVESTERINGSPROGRAM 43

7 DRIFTSTILTAK 47

7.1 INNARBEIDEDE DRIFTSTILTAK 47

7.2 IKKE INNARBEIDEDE DRIFTSTILTAK 49

8 DE ENKELTE RAMMEOMRÅDENE 52

8.1 FOLKEVALGTE ORGAN 52

8.2 RÅDMANN OG RÅDMANNENS STAB 52

8.3 ØKONOMI OG INTERNTJENESTEN (ØK/INT) 53

8.4 PLAN OG FORVALTNING 54

8.5 HAVN 55

8.6 BRANN OG REDNING 55

8.7 LAKSVATN OPPVEKSTSENTER 56

8.8 NORDKJOSBOTN SKOLE 57

8.9 STORSTEINNES SKOLE/ SFO/VOKSENOPPLÆRING 58

8.10 SAND SKOLE 60

8.11 MALANGSEIDET SKOLE 61

8.12 FELLESUTGIFTER FOR GRUNNSKOLE OG SFO. 62

8.13 NORDKJOSBOTN BARNEHAGE 63

8.14 MALANGEN BARNEHAGE 64

8.15 MOAN BARNEHAGE 64

8.16 FELLESUTGIFTER FOR BARNEHAGE 65

8.17 HJEMMETJENESTEN LAKSVATN 65

8.18 HJEMMETJENESTEN NORDKJOSBOTN 66

8.19 OMSORGSTJENESTENE MALANGEN 67
8.20 BALSFJORD BO OG SERVICESENTER 68
8.21 BOLIGTJENESTEN FUNKSJONSHEMMEDE 69
8.22 FELLESUTGIFTER HELSE OG OMSORG 69
8.23 NAV - SOSIALTJENESTEN 70
8.24 LEGE OG MILJØRETTET HELSEVERN 70
8.25 ERGO- OG FYSIOTERAPITJENESTEN 71
8.26 HELSESØSTER/ JORDMORTJENESTEN 72
8.27 PSYKISK HELSE, RUS OG REHABILITERING 72
8.28 BARNEVERN 74
8.29 FLYKTNINGER 74
8.30 FELLESOMRÅDE HELSE OG BARNEVERN 75
8.31 BALSFJORD FOLKEBIBLIOTEK 76
8.32 BALSFJORD KULTURSKOLE 76
8.33 BYGGFORVALTNINGEN 77
9 VEDLEGG 78
VEDLEGG 1 INNMELDTE TILTAK OMTALT I TILSTANDSRAPPORT 78
VEDLEGG 2 INNMELDTE TILTAK IKKE OMTALT I TILST.RAPPORT 79

Egne trykte vedlegg:

- Betalingssatser 2016
- Betalingssatser Balsfjord Havn 2016

1 INNSTILLING OG HOVEDOVERSIKT

1.1 INNSTILLING TIL VEDTAK

1 Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2016.

2 Eiendomsskatten vedtas slik:

- 2.1 Eiendomsskattesatsen for boliger/landbruk/fritid settes til 7,0 promille.
- 2.2 Nyoppført bygning som brukes som helårsbolig fritas etter eiendomsskatteloven § 7 bokstav c) i seks år.
- 2.3 Idrettsanlegg som ikke er næringsdel fritas for eiendomsskatt etter eiendomsskatteloven § 7 a).
- 2.4 Offentlig videregående skole fritas for eiendomsskatt etter eiendomsskatteloven § 7 a). Fritaket gjelder også Folkehøgskolen 69 grader nord.
- 2.5 Bygg fredet av riksantikvar eller annen kulturminnemyndighet fritas for eiendomsskatt.
- 2.6 Eiendomsskattesatsen for verker/bruk og næring settes til 7 promille
- 2.7 Den årlige eiendomsskatten skal betales i to terminer med forfall 20.april og 20.oktober.
- 2.8 Terminbeløpet avrundes til nærmeste hele krone.

3 Avgifter og satser vedtas i henhold til vedlegg Betalingssatser 2016.

4 Prognoser for skatt på inntekt og formue og rammetilskudd vedtas slik:

(1000 kr)	2016	2017	2018	2019
Frie inntekter	336 553	336 553	336 553	336 553

5 Driftsrammene og obligatorisk budsjettoversikter vedtas ihht. kap. 1.2 - kap. 1.4.

6 Investeringer vedtas i henhold til hovedoversikt på kap.6.1 samt obligatoriske budsjettoversikter i kap. 1.5 og kap. 1.6.

7 Lånerammen for investeringer vedtas etter følgende tabell:

(1000 kr)	2016	2017	2018	2019
Låneopptak nye invest.	49 912	28 718	2 609	2 682
Låneopptak enkeltsaker vedtatt i 2015	10 563	0	0	0
Sum låneopptak	**60 475**	**28 718**	**2 609**	**2 682**

8 Balsfjord kommunes trekkrettigheter (kassakreditt) for 2016 settes til 10 mill.kr. i SpareBank1 Nord-Norge.

9 Satser for økonomisk stønad brukes som veiledende ved utmåling av stønad til livsopphold. Satsene reguleres i tråd med endringer i veiledende satser.

10 Det tas opp startlån i Husbanken med kr 14,0 mill i 2016.

11 Rådmannen gis fullmakt til å fordele fellespost for lønnsvekst på driftsrammene.

1.2 DRIFTSBUDSJETT FORDELT (SKJEMA 1B)

Oversikten viser fordelingen på driftsrammene. Summen skal samsvare med «fordelt til drift» i tabellen i kap 1.3.

Regnskap 2014 i 2014-priser. Budsjett 2015 i 2015-priser. Økonomiplan 2016-19 faste 2016-priser 1000 kr

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
1 Politisk Styrings-/folkev.organer	2 441	3 067	2 659	2 959	2 659	2 959
11 Rådmannen m stab	6 954	6 449	6 961	6 961	6 961	6 961
13 Økonomi og interntjenesten	12 421	13 439	13 724	13 166	13 166	13 166
14 Plan og forvaltning	11 091	10 628	10 861	10 861	10 861	10 861
15 Havn	0	-471	-468	-878	-1 226	-1 217
16 Brann og redning	3 797	3 474	3 795	3 795	3 755	3 755
17 Landbruk	0	2 449	2 644	2 644	2 644	2 644
18 Næringsarbeide	0	996	879	879	879	879
19 Fellesutgifter sentraladm	13 768	17 686	19 749	19 749	19 749	19 749
20 Laksvatn Oppvekstsenter	12 234	12 744	13 078	13 078	13 078	13 078
21 Nordkjosbotn skole og SFO	12 624	13 289	13 998	13 998	13 998	13 998
22 Storsteinnes skole, SFO	27 562	28 551	28 228	28 228	28 228	28 228
23 Sand skole	13 159	13 777	13 973	13 973	13 973	13 973
24 Malangseidet skole og SFO	3 889	4 127	3 937	3 937	3 937	3 937
29 Fellesutg. skole, SFO og voksenop	4 534	6 084	5 522	5 522	5 522	5 522
30 Storsteinnes barnehage	2 997	2 962	0	0	0	0
31 Nordkjosbotn barnehage	4 342	4 920	5 790	5 790	5 790	5 790
35 Fuglelia barnehage	2 361	2 290	0	0	0	0
36 Malangen barnehage	0	6 852	6 962	6 962	6 962	6 962
37 Moan barnehage	0	0	6 766	7 205	7 205	7 205
39 Fellesutgifter barnehager	8 995	8 424	8 976	8 976	8 976	8 976
41 Hjemmetjenesten Laksvatn	3 648	4 216	4 318	4 318	4 318	4 318
42 Hjemmetjenesten Nordkjosbotn	7 314	7 802	7 871	7 871	7 871	7 871
50 Omsorgstjen Malangen	23 893	24 288	25 047	25 047	25 047	25 047
51 Balsfjord bo- og servicesenter	44 997	47 144	47 968	47 968	47 968	47 968
52 Boligtjenesten funksjonshemmede	16 145	19 320	19 659	19 659	19 659	19 659
59 Felles helse og omsorg	12 043	5 670	5 684	5 750	5 750	5 750
60 NAV Sosial	4 157	4 297	4 402	4 402	4 402	4 402
61 Lege og miljørettet helsevern	8 508	8 510	9 522	9 522	9 522	9 522
62 Ergo- og fysioterapitjenesten	2 356	2 269	2 776	2 776	2 776	2 776
63 Helsesøstertjenesten	2 169	2 524	2 555	2 555	2 555	2 555
64 Psykiatri og rehabilitering	16 833	16 587	19 144	19 144	19 144	19 144
65 Barnevern	6 800	7 547	7 690	7 690	7 690	7 690
66 Flyktninger	0	0	0	0	0	0
69 Fellesutgifter helse	1 435	1 424	1 752	1 852	2 002	2 052
70 Folkebibliotek	401	402	409	409	409	409
71 Kulturskolen	1 850	1 660	1 822	1 822	1 822	1 822
80 Byggeforvaltning	8 674	10 371	9 926	8 453	8 285	8 296
sum netto driftsrammer	304 392	325 768	**338 579**	**337 043**	**336 337**	**336 707**

1.3 OBLIGATORISK BUDSJETTOVERSIKT (SKJEMA 1A)

Oversikten skal bl.a. vise hvilke midler som er til fordelt til driftsrammene. Dette er synliggjort i skravert felt i tabellen.

Regnskap 2014 i 2014-priser. Budsjett 2015 i 2015-priser. Økonomiplan 2016-19 faste 2016-priser (1000 kr)

Linjenavn	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Skatt på inntekt og formue	-99 419	-103 105	-113 300	-113 300	-113 300	-113 300
Ordinært rammetilskudd	-215 377	-216 566	-223 254	-223 254	-223 254	-223 254
Skatt på eiendom	-23 147	-23 465	-23 723	-23 723	-23 723	-23 723
Andre generelle statstilskudd	-3 852	-2 993	-2 646	-2 388	-2 062	-1 992
Sum frie disponible inntekter	**-341 794**	**-346 129**	**-362 923**	**-362 665**	**-362 339**	**-362 269**
Renteinntekter og utbytte	-2 928	-2 925	-2 330	-2 330	-2 330	-2 330
Renteutgifter provisjoner og andre	9 687	11 258	9 795	10 383	10 152	9 733
Avdrag på lån	14 021	12 584	14 380	16 002	16 546	16 725
Netto finansinntekter/-utgifter	**20 780**	**20 916**	**21 844**	**24 055**	**24 368**	**24 128**
Til bundne avsetninger	5 235	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	4 763	237	1095	162	229	29
Bruk av tidl års regnskm mindrefort	-3 756	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-1 698	-794	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	-2 417	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	**2 127**	**-556**	**1 095**	**162**	**229**	**29**
Overført til investeringsbudsjettet	1 117	0	1 405	1 405	1 405	1 405
Til fordeling drift	**-317 770**	**-325 769**	**-338 579**	**-337 043**	**-336 337**	**-336 707**
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	308 322	325 769	338 579	337 043	336 337	336 707
Merforbruk/mindreforbruk	-9 448	0	0	0	0	0

1.4 ØKONOMISK OVERSIKT -DRIFT

Oversikten viser blant annet de samlede budsjetterte driftsinntekter og driftsutgifter, samt netto driftsresultat.

Regnskap 2014 i 2014-priser. Budsjett 2015 i 2015-priser. Økonomiplan 2016-19 faste 2016-priser (1000 kr)

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Brukerbetalinger	-19 032	-19 758	-20 338	-20 551	-20 551	-20 551
Andre salgs- og leieinntekter	-16 347	-13 203	-15 006	-17 343	-17 859	-17 839
Overføringer med krav til motytelse	-65 406	-36 884	-44 015	-43 867	-43 692	-43 667
Rammetilskudd	-215 377	-216 566	-223 254	-223 254	-223 254	-223 254
Andre statlige overføringer	-3 852	-2 993	-2 646	-2 388	-2 062	-1 992
Skatt på inntekt og formue	-99 419	-103 105	-113 300	-113 300	-113 300	-113 300
Eiendomsskatt	-23 147	-23 465	-23 723	-23 723	-23 723	-23 723
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-442 580	-415 973	-442 282	-444 425	-444 440	-444 325
Lønnsutgifter	254 389	248 202	263 157	263 518	263 407	263 518
Sosiale utgifter	47 984	51 534	51 371	51 433	51 426	51 433
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kor	53 470	50 581	52 113	52 560	52 337	52 520
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kc	27 739	27 540	28 701	28 701	28 701	28 701
Overføringer	26 274	16 965	22 068	22 065	22 040	22 065
Avskrivninger	17 172	19 593	19 588	19 588	19 588	19 588
Fordelte utgifter	-788	471	207	207	207	207
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	426 241	414 886	437 205	438 071	437 706	438 031
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	**-16 339**	**-1 087**	**-5 076**	**-6 355**	**-6 735**	**-6 295**
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-2 928	-2 925	-2 330	-2 330	-2 330	-2 330
Mottatte avdrag på utlån	-124	-100	-100	-100	-100	-100
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E	-3 052	-3 025	-2 430	-2 430	-2 430	-2 430
Renteutgifter, provisjoner og andre finansu	9 687	11 258	9 795	10 383	10 152	9 733
Avdrag på lån	14 021	12 584	14 380	16 002	16 546	16 725
Utlån	162	420	420	420	420	420
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	23 870	24 261	24 594	26 805	27 118	26 878
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERING:	**20 818**	**21 236**	**22 164**	**24 375**	**24 688**	**24 448**
Motpost avskrivninger	-17 172	-19 593	-19 588	-19 588	-19 588	-19 588
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	**-12 692**	**556**	**-2 500**	**-1 567**	**-1 634**	**-1 434**
Bruk av tidligere års regnskapsmessig min	-3 756	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-1 698	-794	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-2 417	0	0	0	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-7 871	-794	0	0	0	0
Overført til investeringsregnskapet	1 117	0	1 405	1 405	1 405	1 405
Avsetninger til disposisjonsfond	4 763	237	1 095	162	229	29
Avsetninger til bundne fond	5 235	0	0	0	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	11 115	237	2 500	1 567	1 634	1 434
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFOF	-9 448	0	0	0	0	0

1.5 HOVEDOVERSIKT INVESTERING (SKJEMA 2B)

Dette skjemaet viser fordelingen av investeringsmidler på ulike prosjekter i økonomiplanperioden. Linja Sum nye brutto investeringer skal samsvare med totalt finansieringsbehov i skjema 2A.

Til investering i anleggsmidler (Fra budsjettskjema 2A)	2016	2017	2018	2019
Rullering IKT plan	1 327 500	1 045 000	447 500	397 500
IKT plan grunnskole og barnehage	496 000	367 000	314 000	455 000
Digitalisering byggesaksarkiv	250 000			
Fiberutbygging Balsfjord kommune	8 325 375			
Oppgradering tjenestebygg	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Omsorgsbol. Nordkjosbotn (tidligere Kløverlund)	58 321 250			
Brannteknisk friskmelding Malangseidet skole	1 250 000			
Utleieboliger 1	5 106 250	10 212 500		
Utleieboliger 2	16 625 000			
Utleieboliger 3		3 000 000		
Renovering/oppgradering utleieboliger	5 332 500			
Salgsinntekter investering - avsettes til inv.fond	450 000	450 000	450 000	450 000
Asfaltering parkeringsplass Moan	1 250 000			
Sykkel- og gangsti Mestervik	14 120 000			
Utbygging av Bergneset Havn		17 000 000		
Nye startlån	14 000 000	14 000 000	14 000 000	14 000 000
Avdrag startlån	3 534 000	4 094 000	4 654 000	5 214 000
KLP kapitalinnskudd	1 405 000	1 405 000	1 405 000	1 405 000
Sum nye brutto investeringer	**134 292 875**	**54 073 500**	**23 770 500**	**24 421 500**

1.6 OBLIGATORISK BUDSJETTOVERSIKT INVESTERING (SKJEMA 2A)

Dette skjemaet viser det totale investeringsbehovet, og oversikt over finansieringskildene. Årets finansieringsbehov er spesifisert i enkeltprosjekter i skjema 2B, og beløpene skal samsvare.

Beskrivelse	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Investeringer i anleggsmidler	114 903 875	34 124 500	3 261 500	3 352 500
Utlån og forskutteringer	14 000 000	14 000 000	14 000 000	14 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 405 000	1 405 000	1 405 000	1 405 000
Avdrag på lån	3 534 000	4 094 000	4 654 000	5 214 000
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsetninger	450 000	450 000	450 000	450 000
Årets finansieringsbehov	**134 292 875**	**54 073 500**	**23 770 500**	**24 421 500**
Bruk av lånemidler	-63 912 350	-42 718 100	-16 609 200	-16 682 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-45 675 000	-8 718 000	-4 654 000	-5 214 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-17 518 025	-782 400	-652 300	-670 500
Andre inntekter	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Overført fra driftsregnskapet	-1 405 000	-1 405 000	-1 405 000	-1 405 000
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-5 332 500	0	0	0
Sum finansiering	**-134 292 875**	**-54 073 500**	**-23 770 500**	**-24 421 500**
Udekket/udisponert	**0**	**0**	**0**	**0**

2 KOMMUNENS SENTRALE RAMMEBETINGELSER

2.1 SENTRALE FORUTSETNINGER FOR ØKONOMIPLANEN

1 Faste 2016-priser i hele økonomiplanperioden.

2 Årslønnsvekst 2015 til 2016 er satt til 2,7 % ihht statsbudsjett.

3 Prisvekst er på 2,7 % ihht statsbudsjett.

4 Kommunal deflator, et makroøkonomisk estimat for kommunenes kostnadsvekst fra 2014 til 2015, er satt til 2,7 % ihht statsbudsjettet.

5 Lånopptaket for 2016 tas opp i midten av året 2016.

6 Rentesats på eksisterende lånekontrakter med flytende rentebetingelser samt nye låneopptak er lagt inn med en gjennomsnittlig nominell rente på 2,0% for alle årene i økonomiplanperioden.

7 Årsverk på skolene er basert på ressurstildelingsmodell for skolene.

8 Årsverk i barnehagene er basert på barnetall og bemanningsnormer for barnehager.

9 Årsverk for øvrige enheter er basert på årsverk i budsjett 2015, korrigert for vedtak i kommunestyret som måtte medføre endringer i dette.

2.2 SKATT OG RAMMETISKUDD

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter (på inntekt og formue), eiendomsskatt, momskompensasjon og andre ikke øremerkede statlige tilskudd.

Når det gjelder *skatt på inntekt og formue og rammetilskudd* er det for 2016 lagt til grunn forutsetningene i statsbudsjettet slik dette ble fremlagt av regjeringen statsbudsjett for 2016, men med en nedjustering på kr 1,5 mill relatert til folkeveksten i Balsfjord i løpet av 2015 forutsettes å ikke holde tritt med landet. Det er i sum lagt til grunn skatt på inntekt og formue og rammetilskudd på kr 336,6 mill. Dette nivået er videreført for de øvrige år i planperioden.

ENDRINGER I INNTEKTSSYSTEM

Det er for 2016 svært små endringer i inntektssystemet.

Regjeringen har bebudet helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunen i kommuneproposisjonen for 2017 (fremlegges våren 2016). Inntil denne kommer og er behandlet i Stortinget, vet man ikke hvilke endringer som *faktisk* vil komme.

I forhold til det nye inntektssystemet er det imidlertid kommet en del *signaler* som kan tolkes i disfavør av små og skattesvake kommuner. Dette gjelder bl.a. å redusere regionalpolitiske overføringer og vri kommuneinntektene mer over til skatt fremfor rammetilskudd. Balsfjord kommune «nyter godt» av *Nord-Norge tilskuddet*[1] (kr 17,6 mill i 2015) og *inntektsutjevninga*[2] (kr 33,3 mill i 2015). I tillegg ligger det også kriterier som fanger opp spredt bosetting i *utgiftsutjevninga*[3], samt *skjønnstilskuddet*[4] (kr 2,4 mill i 2015). Dersom det i nytt inntektssystem gjøres endringer i disse komponentene vil konsekvensene for Balsfjord raskt kunne bli betydelige. Samtidig har det til nå vært tradisjon å lage overgangsordninger slik at effekten av endringer fases inn gradvis over flere år.

NÆRMERE OM SELSKAPSSKATTEN

For selskapsskatt (bedriftenes skatt) kom det i kommuneproposisjon i mai 2015 endringer, med virkning fra 2017. Det er ikke beregnet hvordan de ulike kommuner kommer ut. Man kan imidlertid forvente at når en andel av selskapsskatten fra 2017 skal tilfalle kommunene, så vil det (for kommunene samlet) bli foretatt et tilsvarende trekk i rammetilskudd, men med ulik nettoeffekt for ulike kommuner.

---

[1] *Nord-Norge tilskuddet* er et regionalpolitisk virkemiddel for å opprettholde bosetningsmønster og bevare levedyktige lokalsamfunn.

[2] *Inntektsutjevningen* er en ordning innenfor rammetilskuddet som utjevner en betydelig del av variasjonene i skatteinntekter mellom kommunene.

[3] *Utgiftsutjevning* er en ordning innenfor rammetilskuddet som tar hensyn til at det er stor variasjon mellom kommunene når det gjelder befolkningssammensetning og geografi, og dermed også store forskjeller i behovet for kommunale tjenester. Eksempelvis har en kommune med stor andel skolebarn og eldre behov for flere ressurser enn en kommune med få skolebarn og eldre. Videre regnes en kommune med stort areal og spredt befolkning å ha større ressursbehov enn en kommune med lite areal og konsentrert befolkning.

[4] *Skjønnstilskudd* brukes til å kompensere kommuner for spesielle lokale forhold som faller utenfor den faste delen av inntektssystemet, samt til å ivareta distriktspolitiske hensyn.

MER OM BETYDNING AV FOLKETALLSUTVIKLING OG DEN NASJONALE SKATTEINNGANGEN

På kort sikt (2016) er 84% av rammetilskuddet «låst», i hovedsak mot folketall/ sammensetning pr 1.7.2015. Disse inntektene er dermed en forutsigbar faktor for 2016. Dette betyr videre at usikkerheten i rammetilskuddet i 2016 er relatert til *inntektsutjevningen.* Denne usikkerheten består dels i usikkerhet omkring den faktiske nasjonale skatteinngang neste år, og dels i usikkerhet om hva som vil være det faktiske folketallet pr 1.1.2016 (som er telledato for inntektsutjevning 2016).

Når det gjelder folketallsutviklingen er det i budsjettet *forutsatt* at befolkningen vil være uendret 2.halvår 2015. Med denne forutsetning, og samtidig forutsette at befolkningen i Norge fortsetter å vokse 2.halvår 2015, gir beregningsmodellen for rammetilskudd en nedjustering av inntektssiden på kr 1,5 mill i forhold til de tall som kom i forbindelse med statsbudsjett. Effekten av avvik fra dette er slik at +/- 1 person for Balsfjord utgjør merinntekt/mindreinntekt på kr 25 000. Det betyr at dersom det faktisk blir en befolkningsvekst på 10 personer 2.halvår, samtidig som utviklingen i landet blir ihht prognose, så blir det merinntekt på kr 250 000 i 2016 (og motsatt dersom vi mister 10 personer).

Når det gjelder usikkerhet i forhold til den faktiske skatteinngangen på landsbasis, legges det til grunn at man ikke har grunnlag for å sette noen andre forutsetninger enn det som er kommet fra sentralt hold gjennom statsbudsjettet. Det er imidlertid i statsbudsjett påpekt at det stor usikkerhet om norsk økonomi, og den nasjonale skatteinngangen og kommunenes inntekter. De siste par år (2014 og siste anslag for 2015) har man da også – i motsetning til en rekke år før dette- sett at skatteinngang ble lavere enn anslått i statsbudsjettene høsten i forkant. Dersom den samlede skatteinngang til kommunene blir 1,0% lavere enn forutsatt i statsbudsjett, blir effekten for Balsfjord (via inntektsutjevninga) en mindreinntekt på kr 1,3 mill.

Det er ikke tatt særskilt høyde for slikt mulig inntektstap i budsjettforslaget.

For de seinere år i økonomiplan vil imidlertid disse være avhengig av det *faktiske* folketall 1.juli det enkelte år, og dermed avhengig av de befolkningsprognoser man bruker (i tillegg til andre endringer i det enkelte statsbudsjett fremover).

Folketallsutviklingen ihht prognosene fra statistisk sentralbyrå tilsier at innbyggertallet øker, og spesielt i den eldre delen av befolkningen. Dersom man forutsetter at økte demografikostnader vil bli kompensert over rammetilskudd, kan man i en økonomiplan budsjettere med økte *inntekter*. Skal dette være realistisk bør man imidlertid samtidig også budsjettere inn økte *kostnader* relatert til demografiske endringer. Slike kostnadsøkninger er ikke fanget opp i økonomiplanen. Inntektssiden er derfor heller ikke korrigert. For øvrig gjør usikkerhet rundt inntektssiden fremover (som følge av varslet nytt inntektssystem fra 2017) det mindre meningsfylt enn normalt å stipulere *endringer* på inntektssiden for de siste årene i økonomiplanen. Dette innebærer at de budsjetterte inntekter for 2016 er videreført ut planperioden.

MER OM LOKAL SKATT

Anslag for skatt for Balsfjord er satt til kr 113,3 mill. Anslaget tar utgangspunkt i antatt skatteinngang 2015 på kr 106,6 mill

(jfr. 2.tertialrapport), og for 2016 justert opp med 6,3%. Dette er noe lavere vekst enn antatt i statsbudsjett for kommunene samlet, hvor det forutsettes vekst på 7,4%. Dersom skatteinngangen i Balsfjord i 2016 isolert sett avviker fra budsjettert, vil dette i stor grad oppveies av motsatt effekt på inntektsutjevninga. For kommunens samlede inntektsside er således den nasjonale skatteinngangen av vesentlig større betydning.

ENKELTELEMENTENE I DEN FORUTSATTE BEREGNING AV SKATT/RAMMETILSKUDD

Rammetilskudd fremkommer som summen av innbyggertilskuddet og tilskuddene: Nord-Norge-tilskudd, regionaltilskudd og skjønnstilskudd. Nord-Norge-tilskudd og regionaltilskuddet er begrunnet ut fra regionalpolitiske hensyn. Tilskuddene skal bidra til et bedre tjenestetilbud og høy kommunal sysselsetting i områder med et konjunkturavhengig næringsliv. Tilskuddene gis som et kronebeløp per innbygger med geografisk differensierte satser.

Nord-Norge-tilskuddet utgjør for 2016 kr 18,5 mill for Balsfjord.

Alle kommuner får innbyggertilskudd. Innbyggertilskuddet er et fast beløp som for 2016 utgjør kr 22 668,- per innbygger. Tilskuddet blir korrigert for forskjeller i beregnet utgiftsbehov mellom kommunene ut fra ulike kriterier (utgiftsutjevning).

I økonomiplanperioden er det lagt til grunn videreføring av nivået for 2016 videre i planperioden. Usikkerhet i dette består i tillegg til usikkerheten rundt eventuelle endringer i inntektssystemet også i folketallsutviklingen fremover. Dersom man skal ha «samme andel av kaka», må man ha en befolkningsvekst som tilsvarer veksten i landet.

1000 kr	progn 2015	2016	2017	2018	2019
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	127 373	129 504	129 504	129 504	129 504
Utgiftsutjevning	33 018	36 988	36 988	36 988	36 988
Overgangsordning - INGAR	-360	-327	-327	-327	-327
Saker særskilt ford (inkl. helsestajon skolehe	546	815	815	815	815
Nord-Norge-tilskudd/Namdalstilskudd	17 640	18 527	18 527	18 527	18 527
Ordinært skjønn inkl bortfall av dif.arb.avg.	2 437	2 339	2 339	2 339	2 339
Endringer saldert budsjett 2014 / 2015	-371				
RNB 2012-2015, samt Dok8:135 S (2014-1	1 062				
Sum rammetilsk uten inntektsutj	**181 345**	**187 846**	**187 846**	**187 846**	**187 846**
"Bykletrekket"					
Netto inntektsutjevning	33 356	35 408	35 408	35 408	35 408
Sum rammetilskudd	**214 701**	**223 253**	**223 253**	**223 253**	**223 253**
Rammetilskudd - endring i %	-0,3	4,0			
Skatt på formue og inntekt	**106 605**	**113 300**	**113 300**	**113 300**	**113 300**
Skatteinntekter - endring i %	7,23	6,3			
Sum skatt og rammetilskudd	**321 306**	**336 553**	**336 553**	**336 553**	**336 553**

Tabell 2: *Rammetilskudd og skatt på inntekt og formue i planperioden (2015 tilsv.progn. pr 2.tertialrapp.).*

Tabellen nedenfor viser hvilke kriterier som legges til grunn for korrigering av utgiftsbehov mellom kommunene, og viser de nye kostnadsnøklene som gjelder fra 2016, og utslaget for Balsfjord. I forhold til

utgiftsutjevninga har Balsfjord et beregnet utgiftsbehov som er 13,5% høyere enn landsgjennomsnitt, hvilket utgjør kr 36,9 mill for 2016.

	Vekt	Antall	*Balsfjord* Utgifts-behovs-indeks	Pst. utslag	Bruk av folketall 1.7.2015 Tillegg/ fradrag i utgiftsutj	
					kr per innb	1000 kr
0-1 år	0,0055	101	0,76817	-0,13 %	-61	-350
2-5 år	0,1268	202	0,72564	-3,48 %	-1 673	-9 559
6-15 år	0,2880	641	0,93246	-1,95 %	-936	-5 345
16-22 år	0,0210	532	1,04248	0,09 %	43	245
23-66 år	0,0938	3 070	0,93133	-0,64 %	-310	-1 770
67-79 år	0,0453	822	1,45035	2,04 %	981	5 606
80-89 år	0,0693	279	1,43595	3,02 %	1 453	8 301
over 90 år	0,0464	66	1,37556	1,74 %	838	4 788
Basistillegg	0,0226	1	2,12236	2,54 %	1 220	6 970
Sone	0,0132	96 264	4,28140	4,33 %	2 083	11 902
Nabo	0,0132	28 924	2,83871	2,43 %	1 167	6 669
Landbrukskriterium	0,0029	0	4,25031	0,94 %	453	2 590
Innvandrere 6-15 år ekskl Skandinavia	0,0083	18	0,37587	-0,52 %	-249	-1 423
Norskfødte med innv forekl 6-15 år ekskl Skand	0,0009	5	0,10529	-0,08 %	-39	-221
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0047	5	0,02972	-0,46 %	-219	-1 253
Dødlighet	0,0460	35	1,01487	0,07 %	33	188
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,0115	157	1,09416	0,11 %	52	298
Lavinntekt	0,0062	191	0,72032	-0,17 %	-83	-476
Uføre 18-49 år	0,0046	121	1,25401	0,12 %	56	321
Opphopningsindeks	0,0139	0	0,42862	-0,79 %	-382	-2 182
Urbanitetskriterium	0,0177	32 276	0,65690	-0,61 %	-292	-1 669
PU over 16 år	0,0461	33	1,61475	2,83 %	1 363	7 787
Ikke-gifte 67 år og over	0,0437	593	1,64021	2,80 %	1 346	7 687
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0296	46	1,05707	0,17 %	81	464
Innbyggere med høyere utdanning	0,0188	698	0,51088	-0,92 %	-442	-2 527
1 Kostnadsindeks	1,0000		***1,13480***	***13,48 %***	6 483	37 040

(Tillegg/trekk kr pr innb.)	Alle tall i 1000 kr
2 Tillegg/trekk (omfordeling) for kommunen i 1000 kr	**37 040**
3 Nto.virkn. statl/priv. skoler	-52
4 Sum utgiftsutj. mm (2+3)	**36 988**
Gjennomsnittlig beregnet utgiftsbehov i kr pr innbygger:	48 097

Tabell 3: *Kriterier for korrigering av utgiftsbehovet for Balsfjord kommune.*

2.3 EIENDOMSSKATT

Balsfjord kommune vedtok 12.2.2007 å innføre eiendomsskatt i hele kommunen fra og med 2007.

For 2010 ble det vedtatt sats på 4,0 ‰ for boliger/landbruk/fritid, og 7,0 ‰ for verker/bruk og næring. Det ble ikke vedtatt bunnfradrag. For 2011 ble det vedtatt sats på 6,0 ‰ for boliger/landbruk/fritid, og 7,0 ‰ for verker/bruk og næring. Det ble ikke vedtatt bunnfradrag. For 2012 ble det vedtatt opptrapping av sats fra 6,0 ‰ i 2011 til 7,0 ‰, som også ble videreført/vedtatt for 2013. Dette ble videreført i budsjett for 2014, og deretter i budsjett for 2015. Dette foreslås videreført for perioden 2016-2019.

Det budsjetteres med inntekt på kr 23,7 mill i 2016, dvs kr 0,3 mill over budsjett 2015. Beløpet er basert på regnskap 2015 etter 2.fakturering. Dette beløpet er videreført de øvrige år. Det er dermed ikke budsjettert inn noen teoretisk effekt av retakseringsarbeidet.

(1000 kr)	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Eiendomsskatt "Verk og bruk"	7 791	8 055	7 945	7 945	7 945	7 945
Eiendomsskatt "Annen fast eiendom"	15 356	15 410	15 778	15 778	15 778	15 778
sum	**23 147**	**23 465**	**23 723**	**23 723**	**23 723**	**23 723**

Tabell 4: *budsjetterte inntekter eiendomsskatt*

SÆRSKILT OM USIKKERHET KNYTTET TIL MULIG LOVENDRING

Det foreligger et høringsnotat datert 18.6.2015 fra regjeringen om endringer i eiendomsbeskatning av arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk. Dersom endringene gjennomføres ihht høringsnotatet vil eiendomsbeskatning for teleanlegg, kraftlinjer i tillegg til produksjonsutstyr i bygninger utgå.

Skulle dette bli en realitet vil en slik endring medføre betydelig inntektstap for Balsfjord. I 2014 hadde kommunen 3,6 mill i inntekter relatert til kraftlinjer som etter eventuell endring vil unntas beskatning. I tillegg kommer det som vil kunne bli definert som produksjonsutstyr innenfor veggene på andre virksomheter. Her skiller takstgrunnlaget ikke ut dette, så det er ikke mulig å tallfeste, men kan stipuleres til 1-2 mill. I så fall kan et samlet inntektstap for Balsfjord utgjøre 4,5 – 5,5 mill dersom endringen gjennomføres slik det er skissert. Balsfjord kommune vil også gå glipp av mulige økte inntekter som følge av nye kraftlinjer gjennom kommunen dersom endringene i høringsnotatet blir gjennomføres.

Høringsnotatet tidfester ikke når eventuell endring skal tre i kraft, men sier at det rimeligvis tidligst vil skje fra 1.1.2017.

SÆRSKILT OM FRITAK HISTORISKE BYGG MV

Kommunestyret vedtok i budsjettbehandlingen for økonomiplan 2015-18, pkt 13:

«Bygninger som er underlagt restriksjoner og som har historisk verdi fritas for eiendomsskatt. Rådmannen utarbeider kriterier og effektuerer fra 2016»

Ut fra dette foreslås det fritak for eiendomsskatt for bygg *fredet* av riksantikvar eller annen kulturmyndighet.

Når det gjelder bygninger underlagt restriksjoner og historisk verdi innebærer lovverket at eventuelle fritak må gis av kommunestyret, etter søknad. Det legges opp til at dette ivaretas som egen sak til kommunestyret.

SÆRSKILT OM RETAKSERING 2016

Etter lovverket skal eiendommer som beskattes med eiendomsskatt retakseres etter 10 år. Det betyr retaksering i Balsfjord i 2016 og frem til utgangen av februar 2017.

Det vil utarbeides nye takseringsregler som vil fremlegges for kommunestyret tidlig i 2016.

2.4 MOMSKOMPENSASJON

Fra 1.1.2014 kom regelendringer om at refusjonen av merverdiavgiften fra investeringer i sin helhet skulle inntektsføres direkte i investeringsregnskapet. Etter dette var det ikke lengre anledning til å saldere driftsregnskap med bruk av momskompensasjon av investeringer. Resultatbegrepet «netto driftsresultat» påvirkes (blir dårligere pga lavere inntekt i driftsregnskap), men gir etter dette betydelig bedre bilde på den reelle økonomiske balansen.

Når det gjelder refusjon av merverdi i driftsregnskapet budsjetteres og regnskapsføres denne på de respektive enheter/budsjettområder hvor dette genereres.

2.5 RENTEKOMPENSASJON FOR INVESTERINGER

Balsfjord kommune mottar rentekompensasjon gjennom følgende ordninger;

- Investeringer i grunnskolen – reform 97
- Investeringer innenfor eldreomsorg
- Investeringer vedr. skolebygg

Rentekompensasjonen på den førstnevnte ordningen er basert på den effektive renta på ni måneders statskasseveksler per 1.juli året før, med en margin på 0,5 prosentpoeng, og varer ut året 2017. Rentekompensasjon for de tre sistnevnte ordninger er basert på husbankens flytende rentesatser.

	2016	2017	2018	2019
Refusjon grunnskolen-reform 97	440	254	0	0
Refusjon eldreomsorg	1 648	1 623	1 599	1 576
Refusjon skoleutbygging	558	511	463	416
Sum	**2 646**	**2 388**	**2 062**	**1 992**

Tabell 5: *Sum rentekompensasjonsordninger i planperioden.*

2.6 ORDINÆRE SKJØNNSMIDLER

Balsfjord kommune har fått tildelt kr 2,3 mill i *ordinære* skjønnsmidler for 2016. Nivået for de øvrige år er ukjent, men forutsettes videreført på samme nivå.

(1000 kr)	2016	2017	2018	2019
Ordinære skjønns-midler	2 339	2 339	2 339	2 339

Tabell 6: *Ordinære skjønnsmidler som legges til grunn i planperioden.*

Tildeling i 2015 var for øvrig kr 2,4 mill.

2.7 TILSKUDD RESSURSKREVENDE TJENESTER

For tilskudd ressurskrevende tjenester er det tatt utgangspunkt i aktivitetsnivået i 2015. Videre er det foretatt justeringer pga endret aktivitetsnivå ihht budsjettforslaget, samt korrigert for endrede beregningsforutsetninger ihht forslag til statsbudsjett.

Innslagspunktet er i forslag til statsbudsjett prisjustert fra kr 1 043 000 som gjaldt for regnskapsåret 2014, til kr 1 081 000 for regnskapsåret 2015. Det er en økning på kr 10 000 utover prisjustering. Dette er en reell innstramming som utgjør inntektstap på ca. kr 140 000 for Balsfjord.

Selv om det kan forventes prisjusteringer av innslagspunkt for regnskapsåret 2016 (bekjentgjøres neste høst), er det rimelig å legge til grunn at kommunens utgiftsgrunnlag øker tilsvarende som følge av lønnsvekst, slik at tilskuddet ikke påvirkes vesentlig.

Kompensasjonsgrad over innslagspunkt er i statsbudsjett foreslått uendret på 80%.

I sum er det for 2016 budsjettert med kr 16,6 mill i tilskudd ressurskrevende tjenester.

2.8 LØNNS- OG PRISVEKST, ARBEIDSGIVERAVGIFT, PENSJON

LØNNS- OG PRISVEKST

I statsbudsjettet anslås prisveksten for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) fra 2015 til 2016 på 2,7 %. Denne satsen ligger til grunn for selve prisjusteringen av nivået for *skatt/rammetilskudd* til kommunesektoren. Kommunal deflator er sammensatt av lønnsveksten og prisveksten på varer og tjenester:

	Anslag	*VEKT*
Lønnsvekst	2,7 %	2/3
Varer og tjenester (konsumprisvekst)	2,7 %	1/3
Kommunal deflator	2,7%	1/1

Tabell 7: *Prisvekst for kommunale varer og tjenester far 2015 til 2016.*

Rammeområdene er kompensert for lønnsoppgjøret 2015, inklusive overhenget til 2016.

På rammeområde 19 er det, basert på forutsetning om lønnsvekst på 2,7%, fratrukket overheng 0,6%, avsatt kr 6,8 mill til dekning av lønnsoppgjør 2016 (inkl effekt på pensjon/arb.g.avgift). Disse midlene vil bli regulert ut på rammeområdene når lønnsoppgjøret er kjent.

ARBEIDSGIVERAVGIFT

Det legges til grunn 5,1 % arbeidsgiveravgift (som i 2015).

PENSJON

Det budsjetteres med pensjonssats 15,61% for Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og 9,58 for Statens pensjonskasse (SPK). Prosentsatsene er «netto» satser etter hensyntaken av premieavvik, dvs. i samsvar med det som vil bli kostnadsført på rammeområdene. Pensjonssatsene er for øvrig basert på prognoser fra hhv. KLP og SPK.

Det er i sum budsjettert med kr 35,7 mill i *pensjonskostnad* i 2014. Dette er en reduksjon på kr 0,9 mill mot budsjett 2015.

2.9 OM NETTO DRIFTSRESULTAT

Netto driftsresultat blir sett på som den viktigste enkeltindikatoren for å vurdere den økonomiske situasjonen i kommunene. Det viser hva som er igjen etter at alle utgifter er trukket fra alle årets inntekter. Netto driftsresultat viser dermed hvor mye som kan avsettes til seinere bruk eller finansiere investeringer, og er dermed et uttrykk for kommunens handlefrihet.

Anbefalt nivå på netto driftsresultat var 3,0% av driftsinntektene frem til 2013, og 1,75% av driftsinntektene fra og med 2014.

Det er for 2016 budsjettert med netto driftsresultat på 2,5 mill. Det tilsvarer 0,6% av driftsinntektene. Anbefalt nivå på 1,75% tilsvarer for øvrig kr 7,7 mill.

Dette tilsier, sammen med forhold som usikkerhet om inntektssiden i økonomiplanperioden som følge av makroøkonomiske forhold og nytt inntektssystem fra 2017, relativt høy lånegjeld, små reserver og kommende demografiske endringer, at balansen i økonomiplanen reelt sett er skjør.

2.10 PREMIEAVVIK

Premieavviket er differansen mellom kostnadsførte pensjonskostnader i regnskapet og betalte pensjonspremier.

Gamle premieavvik (t.o.m. 2011) kostnadsføres seinere år med 1/15 pr år. Premieavvik som oppsto i 2012 og 2013 skal kostnadsføres med 1/10 pr år. Premieavvik som oppstår i 2014 og seinere skal kostnadsføres på 7 år. Kostnadsføringer av gamle premieavvik kalles for øvrig «amortisert premieavvik».

Premieavvik anslås å bli kr 11,4 mill i 2016, mens kostnadsføring av tidligere års premieavvik anslås til kr 4,5 mill, slik at akkumulert premieavvik anslåes å øke med 6,9 mill. Anslagene for premieavvik er usikre.

I kommunens balanseregnskap ligger det for øvrig et akkumulert premieavvik pr 1.1.2015 på kr 34,3 mill.

Beløpsstørrelsene er bekymringsfull. Forholdet er det samme for de fleste kommuner, men det representerer uansett utfordringer for kommuneøkonomien fremover. Rådmannen har vurdert å avsette midler i økonomiplan for å kunne håndtere dette fremover, men ikke funnet rom for dette.

2.11 STARTLÅN

Det foreslåes opptak av kr 14,0 mill i startlånsmidler for videre tildeling i 2016. Beløpet er basert på vurdering av utlånsaktivitet i 2015.

For øvrig er det slik at *rentene* budsjetteres/ regnskapsføres over driftsregnskap, mens *avdrag* skal budsjetteres/ regnskapsføres over investeringsregnskap.

2.12 LÅNEGJELD, RENTER OG AVDRAG

Ved inngangen til 2015 hadde kommunen en lånegjeld på kr 396,7 mill (inkl startlån). Ved inngangen til 2016 vil lånegjelda være kr 452,4 mill[5]. Dersom man holder utenom startlånsmidler og ubrukte lånemidler var status 1.1.2015 at vi lå noe lavere enn fylkesgjennomsnitt i lånegjeld pr innbygger, og noe over landsgjennomsnitt.

Renteanslaget for lån på flytende betingelser er satt slik:

	2016	2017	2018	2019
Rentesats	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

Tabell 8: *Rentesats som legges til grunn i planperioden.*

Den flytende renta i kommunalbanken ligger pr oktober 2015 på 1,65%. Det er pr oktober ikke indikasjoner på snarlig økning. Siste rentebane fra Norges bank (pengepolitisk rapport 3/2015) indikerer en viss opptrapping i rentenivå først i 2018.

Renteanslaget for 2016 vurderes «nøkternt» ut fra de prognoser og markedsforhold som er pr i dag. Det er mest sannsynlig at det vil bli noe besparelser i forhold til budsjetterte 2,0%. Samtidig vet man at følsomheten ved renteendringer er stor (høy lånegjeld/lav bindingsgrad), og historien viser at rentesvingninger gjerne skjer raskere enn forventet når de først kommer.

SÆRSKILT OM LÅNEOPPTAK I 2016 FOR SAKER VEDTATT I 2015

I 2015 er det vedtatt enkeltsaker som innebærer låneopptak på til sammen 10,56 mill. Av praktiske årsaker, også vurdert opp mot likviditet, foreslås å ta disse lånene opp sammen med lån for nye investeringer i 2016. Disse enkeltsakene består av:

(1000 kr)

k-sak		Lån
22/15	Varmeleveranse Moan - Storsteinnes skole, Moan bad og Moan barnehage	4 620
29/15	Finansiering ny adkomst Meistervik boligfelt - ensidig busslomme	2 920
36/15	Kjøp leilighet Roffaveien	1 839
58/15	Rev. Finans.plan adkomst Mestervik boligfelt	784
100/15	Utbygging kontor Mestervik BH	400
		10 563

RENTEINNTEKTER

For *renteinntektene* legges det til grunn samme rentebane som for renteutgiftene, jfr. avsnitt ovenfor. Når det gjelder *grunnlaget* for renteinntekter fra penger i bank tas det utgangspunkt i gjennomsnittslikviditet på kr 60,0 mill. Når det gjelder *grunnlag* for beregning av renteinntekter på utlånte startlånsmidler legges det til grunn 51,5 mill.

OVERSIKT OVER RENTER OG AVDRAG

Med renteforutsetningene ovenfor er utvikling i renter/avdrag på lån slik:

[5] Låneopptak for 2014 ble avventet til 2015 pga grei likviditet (bla pga ubrukte lånemidler) samt forskyvelser i investeringsprogrammet.

a) For eksisterende lån

(1000 kr)	2016	2017	2018	2019
Renter	9 455	9 040	8 625	8 210
Avdrag	16 732	16 732	16 732	16 732
Sum	**26 187**	**25 772**	**25 357**	**24 942**

b) For foreslåtte investeringer iht. kapittel 6.1 slik:

(1000 kr)	2016	2017	2018	2019
Renter	340	1 343	1 527	1 523
Avdrag	648	2 270	2 814	2 993
Sum	**987**	**3 613**	**4 341**	**4 516**

c) Sum renter/avdrag: *(= a+b)*

(1000 kr)	2016	2017	2018	2019
Renter	9 795	10 383	10 152	9 733
Avdrag	17 380	19 002	19 546	19 725
Sum	**27 174**	**29 385**	**29 698**	**29 458**

d) Fratrekk minsteavdrag[6]

(1000 kr)	2016	2017	2018	2019
Avdrag	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000

e) til budsjettering: (=c – d)

(1000 kr)	2016	2017	2018	2019
Renter	9 795	10 383	10 152	9 733
Avdrag	14 380	16 002	16 546	16 725
Sum	**24 174**	**26 385**	**26 698**	**26 458**

[6] Refinansieringer vår 2015 gir betalingsplaner med kr 2,5 mill i lavere avdrag enn tidligere betalingsplaner. Avdragsutsetting på kr 3,0 mill er derfor sammenlignbart med avdragsutsetting 5,5 mill i forrige økonomiplan.

3 VEKST OG UTVIKLING

Dette kapitlet er i all hovedsak hentet fra beskrivelsen av befolknings- og næringsutvikling i UTREDNINGEN OM BALSFJORD SOM «EGEN KOMMUNE» I FRAMTIDA, DET SÅKALTE «0-ALTERNATIVET».

3.1 FOLKEMENGDE / BEFOLKNINGSUTVIKLING

Pr. 1.1. 2015 hadde Balsfjord kommune et innbyggertall på 5 720 innbyggere, pr 31. mars var det 5 710 og var da rangert i kommunestørrelse på 185. plass blant landets 428 kommuner.

Figur 2 viser utviklingen i folketall i kommunen fra 1990 til 2014 (pr. 3. kvartal) og forventet utvikling frem til 2040 basert på SSBs framskrivinger (hovedalternativet, MMMM).

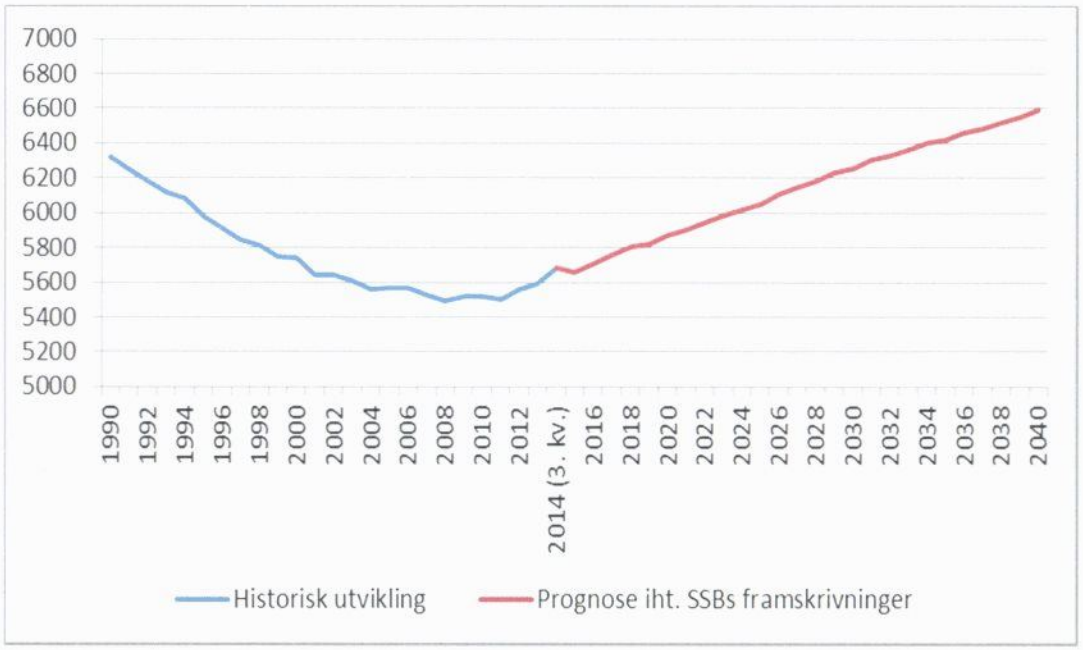

FIGUR 1: FOLKETALLSUTVIKLINGEN 1990-2014 (3. KV.) OG PROGNOSENE FREM TIL 2040. SSB'S FRAMSKRIVINGER BASERES PÅ AT UTVIKLINGSTRENDEN DE SISTE 5 ÅRENE FORTSETTER I ÅRENE FREMOVER. I PROGNOSEN TAS DET HENSYN TIL BEFOLKNINGENS ALDERSSAMMENSETNING, FERTILITET, FLYTTEMØNSTER MV.

Da hovedtyngden av befolkningsøkningen de siste årene kommer av tilflytting, som for en del er konjunkturavhengig, er prognosen usikker. Som kurven i figur 2 viser har det vært en lang nedgangsperiode i befolkningsutviklingen. Annen statistikk viser at dette har vært trenden fra midten av 1970-tallet. Men denne trenden bremset opp etter tusenårsskiftet og synes nå å ha snudd til vekst. 2014 var også første år på svært lenge med et netto fødselsoverskudd i kommunen. Dette skyldes imidlertid ikke uvanlig høyt fødselstall, men at antallet døde var statistisk unormalt lavt. Vi ser også et skifte i innenlands flytting til kommunen, etter at den har gått fra å være negativ til positiv de tre siste årene.

3.1.1 BEFOLKNINGSSAMMENSETNING/ DEMOGRAFISK UTVIKLING 1990-2040

Figur 2. viser alderssammensetningen i kommunen i 1990, 2000, 2010 og 2014, og prognosene i 2020, 2030 og 2040, basert på SSBs framskrivinger.

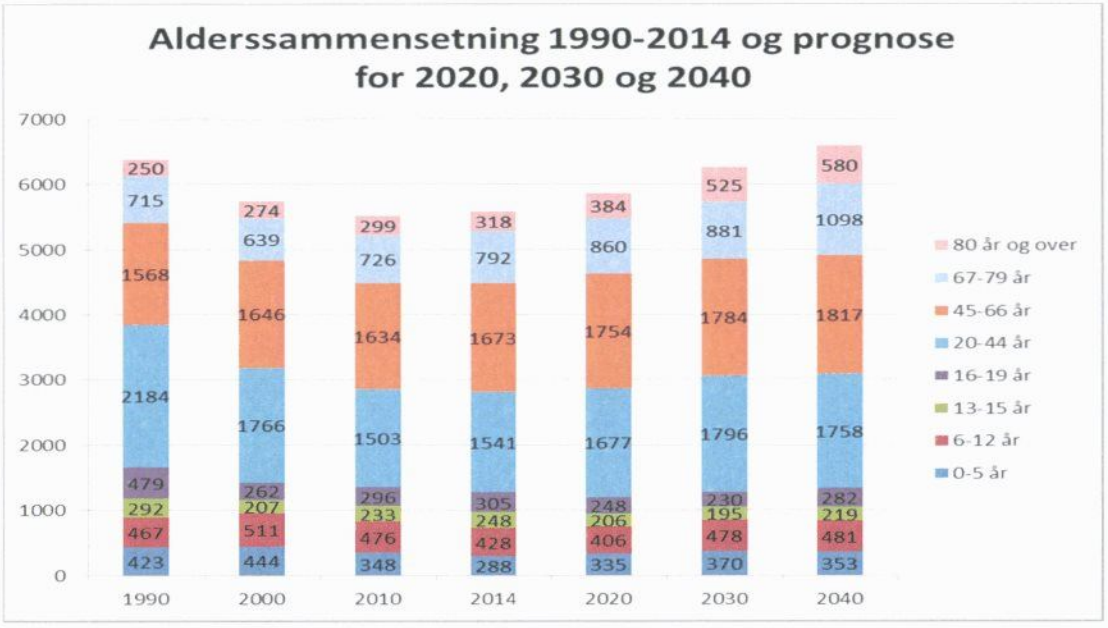

FIGUR 2: **BEFOLKNINGSSAMMENSETNING 1990-2014 OG SSB-PROGNOSE FOR 2020, 2030 OG 2040 – ABSOLUTTE TALL**

Befolkningssammensetningen i kommunen har betydning både for inntektene til kommunen og for etterspørselen av kommunale tjenester[7]. Prognosene framover gir oss et bilde av hvordan behovet for forskjellige tjenester kan endres over tid. SSB-prognosen viser hvordan befolkningsutviklingen forventes å bli fram mot 2040, og søylene er inndelt i forskjellige aldersgrupper. Gitt at befolkningen vil utvikle seg slik ihht SSB-prognosen, forventes det en økning i folketallet totalt på 995 fra 2014 til 2040. Av dette vil barn under 15 år øke med 89. Unge i videregående skolealder vil derimot synke med 23. Samlet sett for barn og unge under 19 år vil økningen være på 66. For mennesker i yrkesaktiv alder, mellom 20 og 67 vil økningen være på 361. Aldersgruppa over 67 år vil derimot øke med 568, og utviklingstrenden i denne aldersgruppen må vel påregnes uavhengig av hvilke prognose en tar utgangspunkt i.

Den demografiske utviklingen får betydning for tjenesteproduksjonen i Balsfjord kommune. Ihht. SSB-prognosen kan barnehagetjenesten oppleve en svak økning i etterspørsel etter

[7] De ulike aldersgruppene har behov for ulike kommunale tjenester (barnehage, skole, eldreomsorg, osv.), og dette avspeiles i den statlige inntektsoverføringen til kommunene.

barnehageplasser, og skolene vil også oppleve at elevtallet øker noe i perioden. Vi forventer at Balsfjord kommune kan løse dette innenfor eksisterende kapasitet. Men samtidig forventes det en markant økning i aldersgruppa over 67 år. Dette vil stille økte krav til omsorgstjenesten, og Det forventes ikke at Balsfjord kommune vil kunne løse disse utfordringene innenfor den kapasiteten man har i dag. I SSB-prognosen forventes befolkningen i yrkesaktiv alder for å øke noe, men økningen i eldre over 67 år er nesten dobbelt så stor. Det kan gi ekstra utfordringer i forhold til menneskelige ressurser som skal fylle arbeidslivet tid i fremtiden.

Selv om SSB-prognosen viser økning i alle aldersgrupper av befolkningen blir altså aldersgruppenes *andel* av hele befolkningen endret. Andelen «barn og unge under 19 år» går ned med 2,4 %. Andelen med mennesker i yrkesaktiv alder, mellom 20 og 67 år, synker med 3,2 %, mens aldersgruppa over 67 år øker med 5,6 %.

Det kan bli et dilemma for kommunen når andelen «barn og unge» av den totale befolkningen reduseres - selv om barnetallet faktisk øker (jf. fig. 3 ovenfor). Det kan jo bli behov for å nedjustere tjenestetilbudet til skole og barnehage i takt med den prosentvise *andelsreduksjonen* i disse aldersgruppene fra 2014 til 2040 for slik å «rydde rom» for en økning i andre tjenesteområder. For vi ser at veksten i aldersgruppene over 67 år er sterkere enn alle andre aldersgrupper. En utvikling som vil kreve kapasitetsøkning i tjenestetilbudet til denne aldersgruppen.

3.1.2 ANTALL I YRKESAKTIVALDER PR INNBYGGER OVER 80 ÅR

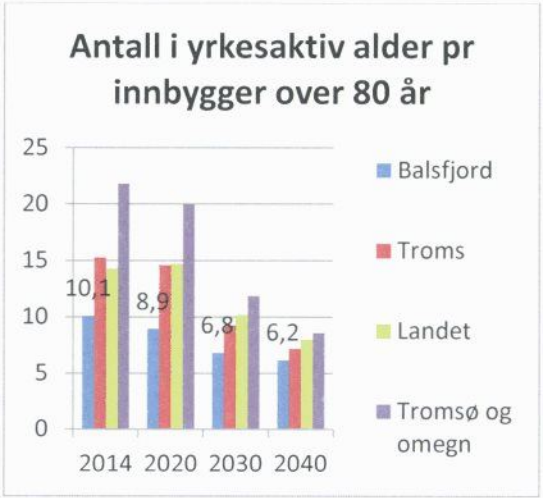

FIGUR 3: ANTALL YRKESAKTIVE PR INNBYGGER OVER 80 ÅR

Figur 3. viser antall innbyggere i kommunen i yrkesaktiv alder for hver innbygger som er over 80 år - i dag og etter SSB-prognosene frem til 2040. Dette gir et bilde av en annen utfordring som kommer som følge av en vesentlig eldre befolkning. Den blå søyla viser antall yrkesaktive pr innbygger over 80 år i Balsfjord kommune. I 2014 var det 10,1 innbyggere i yrkesaktiv alder for hver innbygger over 80 år. I 2040 forventes det tilsvarende bare 6,2 yrkesaktive innbygger pr innbygger over 80 år.

Av figur 3 ser vi også at både fylket, Tromsø og Omegn og landet som helhet har enda større reduksjon i antall yrkesaktive pr innbygger over 80 år enn Balsfjord kommune. Det må derfor antas at konkurransen om arbeidskraften innenfor aktuelle tjenesteområder kan bli betydelig.

3.1.3 BOSETTINGSMØNSTER INTERNT I KOMMUNEN

I analyse av befolkningsutviklingen i en kommune som Balsfjord, med utstrakt spredt bosetting, er utviklingen i de ulike delene av kommunen også sentralt. For dette formålet er kommunen delt inn i 3 delområder: Malangen, Vestre Balsfjord og Østre Balsfjord.[8)]

Tabell 1 viser befolkningsutvikling i delområder og tettsteder i kommunen fra 2000 til 2014

[8)] Se kartskisse i rapporten Statusbildet for Balsfjord kommune, s. 14. Rapporten ligger på kommunens nettside. www.balsfjord.kommune.no

	2000	2005	2010	2014	Endring 2000-2014		Endring 2010-2014	
Malangen	1423	1367	1333	1327	-96	-6,7 %	-6	-0,5 %
Vestre Balsfjord	2525	2421	2447	2494	-31	-1,2 %	47	1,9 %
Østre Balsfjord	1781	1759	1730	1754	-27	-1,5 %	24	1,4 %
Uoppgitt delområde	20	13	5	18				
Storsteinnes	901	890	937	998	97	10,8 %	61	6,5 %
Nordkjosbotn	356	377	378	431	75	21,1 %	53	14,0 %
Resten av kommunen	4492	4293	4200	4164	-328	-7,3 %	-36	-0,9 %
Hele kommunen	**5749**	**5560**	**5515**	**5593**	**-156**	**-2,7 %**	**78**	**1,4 %**

TABELL 1: BEFOLKNINGSUTVIKLING I DELOMRÅDER OG TETTSTEDER I KOMMUNEN

Vi ser at det har vært nedgang i folketall i alle tre delområder i perioden 2000-2014. Dersom vi ser på bare de fire siste årene, 2010-2014, så er det annerledes. Malangen har fortsatt befolkningsnedgang, mens både Vestre og Østre Balsfjord har befolkningsvekst. Detaljert statistikk viser imidlertid at Mestervik har hatt vekst. Vi ser også at de to tettstedene Storsteinnes og Nordkjosbotn har hatt befolkningsvekst i hele perioden, og ikke bare de fire siste årene. Dette indikerer at det er de to tettstedene som er mest attraktive bosteder, en sentraliseringstendens som er i samsvar med utviklingen i hele landet. Men et element i dette bildet er nok også at det er her de store bedriftsetableringene har skjedd de siste årene.

3.2 SYSSELSETTING OG NÆRINGSAKTIVITET

Naturgitte forutsetninger gjør Balsfjord til den største landbrukskommunen i Troms og Nord-Norge, og landbruket representerer en viktig rolle for bosetting og tjenesteproduksjon i kommunen. Jordbruket alene ga en sysselsetting på om lag 230 årsverk og en verdiskapning på 61 mill. kroner i 2013. Ringvirkningene av landbruket er beregnet til ca. 150 avledede årsverk.
Kommunen er også regionens og fylkets største hytte- og fritidskommune med om lag 1100 fritidsboliger.

Det er i alt om lag 2270 arbeidsplasser i kommunen (1.1.2014), hvorav de fleste i privat sektor (56 %), fordelt på primær- og sekundærnæringene (35 %), samt en del i privat service (21 %). Bak økningen i antall arbeidsplasser (23 %, 2004-14) ligger en sterk vekst i offentlig sektor (+ 40 %), men også markant vekst i privat sektor (+ 13 %). Offentlige helsetjenester og undervisning har gitt mange nye arbeidsplasser. I privat sektor har veksten særlig kommet i industri (nærings- og drikkevareindustri med mer) samt bygg/anlegg. Det har også vært tilvekst innenfor reiseliv og forretningsmessig tjenesteyting.
Næringslivets vekst i Balsfjord kommune skyldes både lokale bedrifter og næringer med vekstevne, men også tilflytting/etablering av bedrifter (eks. Macks bryggeri, Element Nor, BewiPolar). Befolkningsøkningen de senere årene har nok også bidratt til noe vekst i de lokale servicenæringene.

Det siste tiåret (2004-14) har Balsfjord vært den kommunen i Tromsøregionen[9] med høyest vekstrate i arbeidsplasser med 23,4 %. Det er over 10 % høyere enn på landsbasis og om lag 9 % høyere enn Tromsø kommune. Tabell 2 nedfor viser utviklingen fordelt på de ulike næringene.

[9] Kommunene Tromsø, Balsfjord, Karlsøy, Lyngen og Storfjord

	2004		2014		Prosentvis endring	
	Balsfjord	Tromsø-regionen	Balsfjord	Tromsø-regionen	Balsfjord	Tromsø-regionen
ALLE NÆRINGER OG SEKTORER	1847	39967	2271	46582	23	14,2
1.PRIMÆRNÆRINGER	306	1422	244	1103	-20,3	-28,9
Landbruk	268	543	226	432	-15,7	-25,6
Fiske/fangst	24	679	18	558	-25	-21,7
Oppdrett		177		113		-56,4
2. SEKUNDÆRNÆRINGER	303	4990	555	5532	83,2	9,8
Fiskeindustri		508		391		-29,9
Annen industri	74	967	217	1010	193,2	4,3
Bergverk, olje/gass	0	95	15	117	100	19
Bygg og anlegg	146	2454	256	3179	75,3	22,8
Energi	16	249		182	-100	-36,8
3 PRIVAT DOMINERT TJENESTEYTING	529	16864	479	19541	-9,5	13,7
Transport	78	2993	63	2920	-19,2	-2,5
Handel	245	5382	188	5940	-23,3	9,4
Reiseliv, overnatting, servering	51	1956	66	2076	29,4	5,8
Kultur, sport og media	11	790	13	1334	18,2	40,8
Finans, forsikr. Eiendom	20	1188	20	1211	0	1,9
Kunnskapsbasert forr.tjenesteyting	27	2130	39	3323	44,4	35,9
Forr.tjenestsyting ellers	8	483	7	1166	-12,5	58,6
Annen tjenesteyting	79	1426	84	1570	6,3	9,2
4. OFFENTLIG DOMINERT TJENESTEYTING	708	16325	993	20406	40,3	20
Universitet og høgskole	0	2188		3203		31,7
Annen undervisning	213	2387	250	2725	17,4	12,4
Offentlig administrasjon mv	90	2086	91	2437	1,1	14,4
Forsvar	0	0		7		100
Helsetjenester (inkl.omsorgsinst.)	244	6789	439	8518	79,9	20,3
Sosialtjenester	161	2823	213	3515	32,3	19,7

Tabell 2. Absolutte og relative endringer i sysselsettingen i alle næringer (eksklusiv "Formidling og utleie av arbeidskraft[10]) i Tromsøregionen og Balsfjord kommune 2004-14. Kilde: NIBR-rapport 2015:4

[10] NACE-næringen «*Formidling og utleie av arbeidskraft*» er her holdt utenfor fordi en stor andel tilhører «bemanningsbransjen» der bedriftens adresse sier lite om hvor arbeidsplassene er lokalisert. I følge ByR-prosjektet er en stor andel utenfor Tromsøregionen.

Av tabell 2 ovenfor kan en se at arbeidsplasser i offentlig sektor utgjør en forholdsvis stor andel av sysselsettingen. Offentlig sektors andel av den totale sysselsettingen i Balsfjord har vært forholdsvis stabil over tid.

3.3 PENDLING

En ikke uvesentlig del av arbeidsmarkedet for innbyggerne i Balsfjord kommune ligger i andre kommuner. Tabell 4 under viser hvor mange som i 2013 pendlet til andre kommuner i fylket.

	Tromsø	Målselv	Lenvik	Balsfjord	Lyngen	Storfjord	Nordreisa	Utenfor	Totalt
Balsfjord	396	117	18	1 931	3	42	5	186	2 698

Tabell 3: Antall sysselsatte personer bosatt i Balsfjord kommune fordelt på hvor de jobber. «Utenfor» er samlet antall som pendler til kommuner som ikke er nevnt i tabellen. (Kilde: PWC 12/8-15)

Av tabell 3. ovenfor finner en at 28,4 %, eller i underkant av 1/3 av de sysselsatte i Balsfjord pendler til andre kommuner. 7,8 % av de som har sin arbeidsplass i Balsfjord kommune pendler fra andre kommuner.

3.4 SAMFUNNSUTVIKLING

3.4.1 KOMMUNENS ROLLE SOM SAMFUNNSUTVIKLER

Kommunenes rolle som samfunnsutvikler dreier seg om langsiktig arealbruk og utbyggingsmønster, utbygging av infrastruktur, steds- og sentrumsutvikling, næringsutvikling, miljø og folkehelse i videste forstand. Samfunnsutviklerrollen er bl.a. avhengig av evnen til å drive god og effektiv planlegging og mulighetene for aktiv oppfølging av dette arbeidet. Dette forutsetter også at kommunen har tilstrekkelig kompetanse og ressurser både til arealplanlegging, næringsarbeid, kulturtiltak, miljøvern, nettverksbygging og etablering av gode partnerskap.
All kommunal virksomhet er med på å påvirke lokalsamfunnet. I Balsfjord er kommuneplanens arealdel for tiden det viktigste styringsdokumentet for samfunnsutviklingen som er forankret i kommunestyret. Andre relevante planer som *Strategisk Næringsplan* og *Landbruksplan* er under utarbeidelse. Folkehelseplan ble sist rullert i 2014. Kommunen besitter noe kompetanse på samfunnsutviklingsområdet, men har ikke god kapasitet til aktivt, planmessig og systematisk arbeid på området.

Kommunens arbeid med samfunnsutvikling bør strekke seg langt ut over planlegging, planene må også følges opp. Og ikke minst må ulike tiltak «henge i hop». Samfunnsutviklingen i kommunen henger sammen med utviklingen i næringslivet, men som nevnt innledningsvis må kommunen ivareta en rekke utviklingsområder. For å konkretisere noen av oppgavene som kommunen har i sin samfunnsutviklingsrolle nevnes her noen stikkord for konkrete tiltak kommunen må vurdere i et vekstperspektiv:

- Helhetlig planlegging gjennom etablering og senere rulleringer av Kommuneplanens Samfunnsdel - «Samfunnsplan» og rullering av Kommuneplanens Arealdel – «Arealplanen».
- Detaljregulere, og opparbeide næringstomter. Første del av

planleggingsfasen ble søkt ivaretatt ved avsetning av slike arealer i kommuneplanens arealdel 2013.

- Havneutbygging. Bergneset havn blir av næringslivet ansett som et stort aktivum, men det er ikke ledig kapasitet på dagens anlegg. Kommunen er kommet langt i planlegging av utbygging av kai-kapasiteten.
- Detaljregulere, og opparbeide boligfelt. Første del av planleggingsfasen ble søkt ivaretatt ved avsetning av slike arealer i kommuneplanens arealdel 2013.
- Planlegging og opparbeiding av infrastruktur (vei, vann, avløp, el-kraft, bredbånd) tilpasset planlagt mulig utbygging.
- Planlegging for mulig utvidelse av *barnehagekapasiteten* tilpasset mulig vekst i etterspørselen ihht ovenstående tilrettelegging.
- Planlegging for mulig utvidelse av *grunnskolekapasiteten* tilpasset mulig vekst i etterspørselen ihht ovenstående tilrettelegging.

Det er ikke vanskelig å se at dette både er ressurs- og kompetansekrevende. Det er stilt spørsmål om Balsfjord kommune vil ha evne til å bygge opp en tjeneste med tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å ivareta planoppgavene på en god måte. Ovenstående liste illustrerer hvorfor spørsmålet er aktuelt.

3.5 NÆRINGSARBEID

Det formelle ansvaret for næringspolitikken er fordelt mellom staten, fylkeskommunene og kommunene, der sentrale myndigheter har hovedansvaret. Kommunene som institusjoner har liten innflytelse på viktige rammebetingelser og drivkrefter som påvirker nærings- og samfunnsutviklingen lokalt. Men kommunene har i prinsippet viktige roller og muligheter for å påvirke noe av næringsutviklingen gjennom planlegging, tilrettelegging, rådgiving og stimulering.
En viktig del av arbeidet framover med tilrettelegging for utvikling, vil være å opparbeide strategisk plasserte næringsarealer med full infrastruktur for VVA, strøm og bredbånd. Kommunen har jobbet/jobber aktivt med prosjekter for utvidelse av havn- og kaifasiliteter med tilhørende næringsarealer på Bergneset. Kommunen forvalter et næringsfond på ca.1 mill. kr./år. Arbeidet med ny strategisk næringsplan legger opp til en offensiv satsing på utvikling av etablert næringsliv og nyetablerere/gründere.

For å danne oss et bilde av Balsfjord kommunes nåværende styrker og fremtidige muligheter, er det i tilknytning til arbeidet med *strategisk næringsplan* utarbeidet en SWOT-analyse[11]. Gjennom analysen, relevante planer/dokumenter og analyse av statistikk (jf. NIBR-rapport 2015:4 og TFs analyse i storkommuneutredningen), har vi kommet frem til at det er innenfor følgende områder Balsfjord kommune har næringsmessige styrker/muligheter og mest/best potensial for næringsutvikling:

- *Landbruksbasert mat- og drikkevareproduksjon*
- *Industri i ulike bransjer*
- *Bygg/anlegg*
- *Reiseliv/naturbasert opplevelsesnæring (sommer/vinter)*

[11] SWOT-analyse er en metodikk for å finne «styrke», «svakheter», «muligheter» og «trusler» ved det temaet som analyseres. Metoden benyttes ofte i forbedringsarbeid.

- *Kulturnæring*

Balsfjord kommune har hatt høy næringsattraktivitet, og vi tror det er innenfor de forannevnte næringsmiljøene at Balsfjord kommune, gjennom aktivt utviklingsarbeid, vil kunne bidra til fortsatt vekst, verdiskaping og sysselsetting framover.
Mens primærproduksjonen innenfor landbruket er spredt lokalisert, er industri og service mer konsentrert til tettstedene Storsteinnes og Nordkjosbotn, foruten på Bergneset havn og industriområde. Kommunen har også avsatt betydelige næringsarealer på begge sider av E6 på strekningen Stormoen – Tømmerelv. Dette området utgjør det største sammenhengende arealet som er avsatt til næringsutvikling i Troms fylke. I kombinasjon med gunstig logistikk- og kommunikasjonsmessige beliggenhet i forhold til Tromsø og gjennomfartsårer i landsdelen, gir dette visse lokaliseringsfortrinn for bl.a. arealkrevende industri- og distribusjonsnæringer. Grunnforholdene i store deler av området krever imidlertid betydelige grunnlagsinvesteringer.

I planperioden vil kommunen legge til rette for å styrke koplingene til virkemiddelapparatet[12], FoU-miljø og SIVA-aktører (inkubatorer og næringshager) i regionen. Gjennom dette ønsker kommunen å bidra til økt innovasjonsevne og konkurransestyrke for etablert næringsliv i kommunen, og legge til rette for at etablerte bedrifter og gründere/nyetablerere med vekstambisjoner.

Kommunen vil videre bidra til utvikling og etablering av en samarbeidsstruktur mellom bedrifter i kommunen, SIVA-aktører og ulike næringsmiljø og bedriftsnettverk i regionen. I næringsarbeidet vil kommunens økonomiske virkemidler (næringsfond mv) og innsats tilpasses forutsetninger og behov, samt dynamikk og utviklingstrekk i enkeltbedrifter og bedriftsmiljø/-nettverk.

Det gjøres særskilt oppmerksom på at prosjektet «Små- og mellomstore bedrifter- og gründersatsing» vil spise en betydelig del av næringsfondet. Utgiftene løper fra 2015, men i hovedsak i 2016 og 2017. Prosjektet var behandlet i formannskapet 25.3.2015 (f-sak 29/15), med vedtatt dekning over næringsfondet.

Alternativet kunne være å dekke prosjektet med frie midler, for slik å frigjøre mer midler til andre prosjekter over næringsfondet. Dette er ikke innarbeidet i økonomiplanen, men synliggjort som et «ikke innarbeidet driftstiltak» i kapittel 7.2.

[12] Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Regionalt forskningsfond Nord-Norge

4 UTFORDRINGER I PLANPERIODEN

4.1 UTFORDRINGER FOR GRUNNSKOLER/ BARNEHAGER/KULTUR

GRUNNSKOLEN

Balsfjordskolen har utviklet en strategi for skolesektoren. I strategien inngår følgende dokumenter: Kvalitetssikringssystemet, §13-10, Tilstandsrapporten, en Kvalitetsplan (handlingsplan) og en Kompetansehevingsplan. Sistnevnte plan skisserer et løp for å øke kompetansen blant det pedagogiske personalet i skolene. Viser til nasjonal strategi «Lærerløftet – på lag for kunnskapsskolen; kompetansekrav for undervisning i grunnskolen. Skoleåret 2015-2016 har vi 5 lærere i Balsfjordskolen som tar videreutdanning. Målet er at den samla strategien skal føre til økt læring for elevene i Balsfjordskolen. Denne nasjonale kompetansestrategien kan bli utfordrende for distrikts skoler/fådelte skoler.

Statens satsing på ungdomstrinnet fortsetter. Når inneværende høstsemester er over, er den formelle økonomiske satsingen på «Ungdomstrinn i utvikling» over, men satsingen skal videreføres i samtlige skoler og bli en del av skolenes undervisningsmetodikk.

I tillegg har Balsfjord kommune fått tilbud fra Utdanningsdirektoratet om å delta i «Veilederkorpset» i en periode på inntil 2,5 år. Dette er et tilbud til kommuner som ønsker å forbedre skolen gjennom systemisk kvalitetsutviklingsarbeid. Fylkesmannen har ansvar for å følge opp utviklings- og endringsarbeidet underveis og etter veiledningsperioden.

At noen elever må ha lengre skoledag enn øvrige elever, medfører utfordringer med skoleskyss. Inneværende skoleår har de ulike skolene valgt forskjellige modeller for å få dette til uten at det medfører økte utgifter til skoleskyss.

Fra høsten 2016 signaliseres det økt timetallet for 5-7.trinn med 1 ekstra time naturfag. I Balsfjord vil denne timen bli lagt på 5.trinn.

Ellers merker skolene fortsatt et økt trykk i forhold til 1:1- spesialundervisning. Dette er ikke en ønsket utvikling. Det jobbes på alle nivå i skolen, også i forhold til PPT for å snu denne utviklinga. Ut over det er spesialundervisningen samlet sett redusert det siste året. Dess flere timer som går til 1:1 oppfølging, dess færre timer går til ordinær undervisning på trinnet/trinnene.

Kriterier for Leksehjelp ble endret i 2014, som igjen førte til at organiseringen/ praktiseringen gjøres noe ulikt på de enkelte skolene. Skyss er også en utfordring i organiseringen av leksehjelpa. Antall elever som mottar tilbud om leksehjelp er redusert inneværende skoleår. Fra 63 i fjor til under det halve i år. En del foresatte ønsker leksehjelpa utført av pedagogisk personale. Det er imidlertid ikke økonomiske rammer for dette, og leksehjelpa utføres av skolens assistenter, noe som er i tråd med nasjonale føringer.

Skolene har også gått til innkjøp av FEIDE, som står for Felles Elektronisk Identitet og er Kunnskapsdepartementets valgte løsning for sikker identifisering i utdanningssektoren. I tillegg til et engangsbeløp ved innkjøp, vil driftsutgifter for den enkelte enhet bli belastet.

Det er utarbeidet ny IKT-plan for Balsfjordskolen for perioden 2015-2018,

som inngår i kommunens overordnede strategisk IKT-plan.

Kommunen betaler også store kostnader til skoleskyss. Dette er vedvarende utfordringer.

VOKSENOPPLÆRINGA

I voksenopplæringa er det flere elever enn forrige år. Det er elever både etter Opplæringsloven (grunnskole og spesialundervisning) og Introduksjonsloven (norskopplæring), og introduksjonsprogram i forbindelse med bosetting av flyktninger. Rettighetselevene etter Introduksjonsloven skal ha 550 timer norsk, og 50 timer samfunnskunnskap på sitt eget morsmål eller et språk de forstår. Dette byr på utfordringer, og kommunen må kjøpe denne tjenesten som videokonferanser eller leie inn lærer på morsmålet kurset skal gis på. Organisering av introduksjonsprogrammet er ressurskrevende, siden de som skal bosettes og integreres i lokalsamfunnet har krav på et helårlig fulldagstilbud, med samme rammer som et normalt arbeidsår. Arbeidsinnvandrerne kjøper norskkurspakker, men dette tilbudet tilbys kun til selvkost og krever et minimumsantall for at slike kurs kan startes opp.

Det legges stadig til rette for at befolkninga skal øke kompetansen. Nå skal kommunene tilby ikke bare opplæring i grunnskolefagene (norsk, engelsk, matematikk, samfunnsfag, RLE eller naturfag). Kommunen skal realkompetanse vurdere søkerne på grunnskolefag, slik at de skal få tilbud om hele/deler av fag eller grunnleggende ferdigheter (lesing og skriving, regning og digitale ferdigheter). Voksenopplæringa skal ta opp elever gjennom hele skoleåret. Ved bosetting av flyktninger skal det kunne gis norskopplæring gjennom hele året. Bosatte flyktninger skal ha heltidstilbud, dvs 37,5 timers uke/eller opplæring 30timer pr uke (norskopplæring, arbeidspraksis) og 5 ukers ferie. I tillegg skal språkpraksis organiseres slik at de får arbeids- og språkpraksis igjennom introduksjonsprogrammet.

BARNEHAGER

Barnehagesektoren har de siste årene vært gjennom store endringer. Stortingsmeldingen om Kvalitet i barnehagen som ble behandlet i Stortinget mars 2010 påpeker at hovedfokuset ikke lenger bare skal være å oppfylle retten til barnehageplass, men om å ha kvalitativt gode barnehager. Kompetanseheving av alle ansatte og rekruttering må være prioriterte oppgaver. Stortingsmeldinga Framtidens barnehage (St. mld. 24) vier også bemanninga i barnehagen stor plass og betydning og sier blant annet: «De ansattes kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for at barn skal trives og utvikle seg i barnehagen.» Det skal også åpnes for et mer fleksibelt barnehageopptak, noe som innebærer at barn som fyller 1 år 1.september eller senere, får kortere ventetid for barnehageplass, dersom det er ledig kapasitet. Fleksibelt barnehageinntak gjennomføres i Balsfjord. Barnehageeier har ansvar for at barnehagen til enhver tid har de personalressurser som kreves for å kunne drive barnehagen i tråd med nasjonale føringer. God kunnskap om tilstanden i barnehagesektoren er avgjørende for kvalitetsutvikling, og for å

kunne styre og utvikle sektoren i riktig retning. Tilsynet som ble gjennomført tidlig sommer 2013 viste at det gjennomføres et kvalitativt godt barnehagetilbud i kommunen

Det er nå blitt utviklet en plan for tilsyn etter lov om barnehager i Balsfjord kommune i tidsrommet 2014-2018. For øvrig skal også barnehagene (som skolene) få utviklet en Kvalitetssikring rapport. Dette arbeidet vil kreve tid.

Barnehagene har fått tildelt midler til prosjektet «Danning og flerkulturelt mangfold». Et viktig prosjekt også med tanke på Ny-bosetning (flyktninger).

Balsfjordbarnehagen har hatt svært lite tilgang på digitalt utstyr både for ansatte og barna. I ny IKT-planen for barnehagene vil diverse innkjøp bli foretatt i kommende planperiode 2016-2019. Denne inngår som en del av kommunens overordnede strategiplan for IKT.

Dette vil gi barnehagene et løft som blant annet vil bidra til økte digitale ferdigheter hos barna.

01.mai 2015 ble et nytt regelverk for «Redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid» for familier/forsørgere med lav inntekt innført. Dette er en noe uforutsigbar kostnad for kommunen.

Det vil by på innkjøringsutfordringer når Fuglelia- og Storsteinnes barnehage skal bli til ett rammeområde/skal slås sammen og flytte til Moan barnehage. Da det har vært svært stor søknadspågang på barnehageplass i år, vil den nye barnehagen sannsynligvis bli utvidet til 96 plasser. Det innebærer økt antall pedagog- og assistentstillinger. Den økte bemanningen vil nok ikke være «på plass» før 01.april 2016.

KOMMUNALT TILSKUDD TIL IKKE-KOMMUNALE BARNEHAGER

Tilskudd til private barnehager skal beregnes særskilt ut fra et eget regelverk.

Med utgangspunkt i regnskap 2014 beregnes tilskuddssats pr plass. Tilskuddssatsen tillegges lønns- og prisvekst (kommunal deflator) for 2015 og 2016. Basert på siste kjente barnetall i private barnehage, pr 15.08.2015, budsjetteres ordinært tilskudd til privat barnehage til kr 6.687.000.

I tillegg utbetaler kommunen store summer til spesialpedagogisk opplæring og støtte, og da spesielt til privat barnehage.

KULTUR

Folkebiblioteket holder åpent 15 timer per uke. Kommunen driver en lovpålagt kulturskole. Skolen gir et godt tilbud til mange enkeltelever.

Videre er det flere tiltak hvor kulturskolen og frivillig kulturliv samarbeider med andre fagtjenester i kommunen. Her kan nevnes «Bry dæ» - prosjektet, markering av verdensdagen for psykisk helse, minikonserter, besøk på sykehjem osv. Kommunen yter støtte til Idrettsrådet.

Balsfjord kommune inngår som en del av Midt- Troms Museum, og yter tilskudd til museet i henhold til inngått avtale.

For øvrig har kommunen et variert og rikt kulturliv; flere kor, generasjonskorps, drama- og revylag og flere aktive

idrettslag.

4.2 UTFORDRINGER HELSE, SOSIAL OG OMSORG

Kommunens andel eldre øker jfr. folketallsutviklingsoversikt i økonomiplan-dokumentet. Antall eldre påvirker etterspørsel etter kommunale helse og omsorgstjenester. Ved en økt andel eldre i befolkningen, øker behovet for tilrettelagte og gode tjenester både i den hjemme- og institusjonsbaserte tjenesten. Flere eldre kan bo i eget hjem eller tilrettelagt bolig med hjemmetjenester. Det blir i fremtiden viktig å ha fagutdannet personell til å vedlikeholde funksjonsnivået for hjemmeboende. Dette både i ett rehabiliterende og forebyggende perspektiv. Økning i etterspørselen av tjenester vil også merkes innen legetjeneste, fysio - og ergoterapitjenesten. Tidlig utskrivning fra sykehuset medfører behov for faglig og samordnet oppfølging av flere deltjenester.

Demografisk utvikling viser også hvordan alderssammensetningen endrer seg, og kommunen vil ha færre innbyggere i yrkesaktiv alder til å løse de kommunale oppgavene. Derfor er det nødvendig å vektlegge innovasjon og ny teknologi inn i tjenesten. Dette ivaretas i forhold til utbygging av omsorgsboliger.

Samhandlingsreformen medførte en dreining i oppgaveløsning fra sykehus til kommunehelsetjenesten. Videre i implementering av samhandlingsreformen vil det overføres flere oppgaver innen rus og psykisk helse fra spesialisthelsetjenesten til kommunene. Hittil er det ikke lagt inn økonomiske virkemidler, men økt behov for samhandling gjennom behandling og oppfølging av pasientene er meget aktuell. Samtidig satser regjeringen på økt fokus innen rusomsorgen gjennom øremerkede midler og omtale i statsbudsjettet.

Erfaringene er at store kompliserte oppgaver skal ivaretas på kommunalt nivå innen både helse - og omsorgstjenesten. Det er viktig å se hele befolkningen under ett, da det er en stor andel yngre med kroniske lidelser som har behov for både helsetjenester og et tilbud fra omsorgstjenesten.

Institusjoner med heldøgns omsorgstilbud må tilrettelegge for å kunne gi tjenestetilbud til mennesker med rus og psykiske lidelser, når de er i behov av oppfølging på grunn av somatisk sykdom. Det er en viss erfaring på området, men behovet forventes å øke i tråd med oppgave overføring. Personer med utviklingshemming som bor i omsorgsboliger, blir eldre og vil komme til å bli i behov av tjenester fra den tradisjonelle omsorgstjenesten i institusjonene. Innen disse områdene vil kompetansebehovet være økende for de ansatte i institusjonene.

Det er et kjent rusmiljø i kommunen, og fagtjenestene har fokus på forebyggende arbeid for å unngå og å minimalisere ny rekrutering fra ungdomsmiljøet. Samtidig er det viktig at mennesker med langvarig rusproblematikk får et verdig og godt tjenestetilbud. Det er behov for videreutvikling av dagens tilbud i boliger til denne brukergruppen.

Barnevernstjenesten videreføres med øremerkede tilskudd til tjenesten. Dette på bakgrunn av store og sammensatte saker. Barnevernstjenesten viderefører satsingen innen forebyggende arbeid, og gjennom det komme tidligst mulig inn for å kunne forebygge omsorgssvikt som

medfører omsorgsovertakelse. Det avdekkes vold i nære relasjoner, og i saker av en slik karakter kreves nært samarbeid med politi.

Ansatte innen flere tjenesteområder i helse- og omsorgstjenesten erfarer økende press i utførelse av sitt arbeid. Dette som følge av utfordrende oppgaver i møte med innbyggere med helseutfordringer innen rus, psykisk helse og voldelig adferd. Samtidig er det en utfordring i balanse på faglig forsvarlighet i forhold til ressurser og behov hos tjenestemottakere / innbyggere. For 2016 er første året hvor øyeblikkelighjelp døgntilbud er en del av kommunens ansvarsområde. Tilbudet gis for kommunene Storfjord og Balsfjord gjennom et interkommunalt samarbeid.

PERSONELLTILGANG OG KOMPETANSEBEHOV

Tilgang på arbeidskraft innen pleie og omsorg, samt kompetansebehov for å løse dagens og fremtidens oppgaver vil som tidligere måtte vies stor oppmerksomhet. Arbeidsmarkedet er godt og tilgangen til helse- og omsorgsyrker tilsvarer ikke de behov som kommunen vil ha i fremtiden.

I økonomiplanen legges det til rette for videreføring av antall lærlinger i kommunen som et ledd i rekrutteringen. Rekruttering til helse- og omsorgsyrkene er også utfordrende i forhold til at yrkene i media og også blant ansatte fremstilles lite positivt. Holdningsendring er fortsatt nødvendig, og en videreføring av inntak av unge arbeidstakere er en god måte å forsøke å rekruttere til yrkene på. Et positivt tiltak som videreføres i 2016.

Gjennom tilskudd fra ulike kompetansemidler er det viktig å stimulere til utdanning innen fagområdene helse og omsorg. Dette gjelder både for grunn- og etter/videreutdanning. Erfaringer fra kompetansehevende tiltak lokalt med å innhente forelesere / veiledere, er en god måte å nå flest mulig på. Det skal også i 2016 vektlegges som et kompetansehevende tiltak. Dette er oppgaver som kan være vanskelig å prioritere innenfor de stramme rammer som enhetene disponerer.

Behov for å utvikle sterke og trygge faglige arbeidsmiljø er et behov som stadig fremheves, og med videre implementering av nye oppgaver er dette enda viktigere. Herunder påpekes økt behov for personell med fagutdanning, særskilt høyskole utdanning.

Med oppgavedreining fra spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten, øker behovet for bredere kompetanse i alle ledd. Her kan nevnes legetjenesten som vil ha økt kompetansebehov innen flere områder, blant annet geriatri/eldreomsorg.

Legetjenesten styrkes med mer tid til tilsyn innen institusjonsomsorgen og oppfølging av akutt døgntilbud.

FOREBYGGENDE TILTAK BARN OG UNGE

Videreføring av ungdommens helsestasjon og kontortreffetid i skolene, samt at Balsfjord i samarbeid med flere Midt Troms kommuner følger programmet «Tidlig inn». Et kompetansehevende tiltak med forebyggingsperspektivet spesielt.

Tilstedeværelse på skolene gir elevene gode muligheter til å ta kontakt med helsesøster. Like viktig er videreføring av ulike tiltak som MOT, BRY DÆ og BULA.

Ungdommen utsettes for store utfordringer og det er viktig at de kommunale tjenestene har en kunnskap til blant annet psykisk helse, mobbing, vold og rus. I statsbudsjettet nevnes skole- og helsestasjonstjeneste spesielt. Det er nasjonalt satt av midler hvor kommunen kan søke på tilskudd til psykologstillinger i kommunene. Dette for å forebygge samt ivareta helsemessige utfordringer innen psykisk helse. Holdningsskapende arbeid gjennom positive fritidsaktiviteter er av grunnleggende faktorer, men også opplevelse av mestring gir vekst for alle uansett alder.

NAV ser i møte med barnefamilier som søker økonomisk sosialhjelp en utfordring med hensyn til fattigdom. Spesielt må hensynet til barnefamilier med dårlig økonomi vies større oppmerksomhet.

SAMHANDLING

I 2016 vil det fortsatt være stort fokus på samhandlingsreformen, særskilt innen rus og psykiskhelse. Det vil være behov for å belyse døgnbehov for pasienter med sykdommer innen rus og psykisk helse.

Pasientforløp og tilbud til mennesker med sammensatte lidelser er en hovedmålgruppe.

Målet for Balsfjord kommune skal være å gi tjenestetilbud til innbyggerne i tråd med intensjonen i samhandlingsreformen og gjeldende lovverk. Herunder må kompetansebygging og rekruttering vektlegges.

Folkehelse og forebygging er sentrale begreper og bygger på Folkehelselovens intensjon.

Videre satsing innen folkehelse med den enkeltes individuelle ansvar for egen helse, hvor tilrettelegging er et ansvar mellom private og kommunale aktører. Frivillige organisasjoner som lag og foreninger forventes i fremtiden å ha en sentral rolle i folkehelsearbeidet.

ELEKTRONISK SAMHANDLING/ IKT PLAN HELSE OG OMSORG

Det stilles store krav til samhandling både internt og eksternt. Derfor må det utarbeides en systematisk plan for oppfølging og kompetansehevende tiltak. For IKT området innen helse- og omsorgstjenestene finnes det flere fagsystemer som skal kommunisere elektronisk. Dette videreutvikles. Balsfjord kommune må ta i bruk muligheter innen IKT teknologi som medfører forenkling innen samhandling og samarbeid.

5 SENTRALE PROSJEKTER I PLANPERIODEN

5.1 KOMMUNEREFORMEN

Kommunereformen er et nasjonalt prosjekt hvor regjeringens mål er å skape robuste kommuner gjennom ny kommuneinndeling i landet. I arbeidet med reformen har kommunene fått ansvar for å utrede kommunesammenslåing. Kommunen har fått utredet ett sammenslåingsalternativ med kommunene Balsfjord, Karlsøy, Lyngen, Storfjord og Tromsø. Alternativet å forbli en kommune som nå, 0-alternativet, er også utarbeidet.
Storkommuneutredningen fremmes for kommunestyret i budsjettmøtet. Eventuelt videre prosess for kommunereformen i Balsfjord kommune avhenger av kommunestyrets vedtak i den saken.

5.2 BERGNESET HAVN

Trafikken over Bergneset havn har økt de senere årene, og kapasiteten er nær sprengt. Etter et grundig forarbeid er det utarbeidet forprosjekt for to utbyggingsalternativer, utbygging av eksisterende kai mot vest og etablering av ny kai på østsiden av industriområdet, samt veiutvidelse ved Felleskjøpet. Det er videre igangsatt detaljreguleringsplan v/plankonsulent for hele industriområdet på Bergneset inkl. området for uttak av gabbro på landsiden av E6.

Parallelt arbeides det med å kartlegge mulige finansieringskilder for kaiutbygging.

Detaljreguleringsplan forventes å bli ferdig i løpet av 2016. Det legges også opp til at administrasjonen skal kunne fremme forslag til investeringstiltak for kaiutbygging ifbm årsbudsjett 2017.

Kostnadene til utbygging av havna skal som et utgangspunkt ikke belaste det kommunale driftsbudsjettet. Justering av gebyrregulativet for havna vil være sentralt for å finansiere utbygginga på havna.

Gjennom prosessen har kommunen vært - , og er fortsatt i dialog med næringsutøverne på industriområdet.

5.3 BOLIGPROSJEKTER

Balsfjord kommune har gjennom sin boligpolitiske handlingsplan pekt på økt behov for boliger. Det har vært gjennomført dialog med private aktører som nå har påbegynt byggeprosjekt. Kommunen erfarte at på bakgrunn av sprengt boligmarked mottok enn søknader til kommunale boliger fra innbyggere som ikke tilhørte målgruppen. Utbyggingen av leiligheter og boliger for salg har økt i kommunen, dette er en positiv trend.

Kommunestyret fattet også vedtak om salg av boliger som ikke var tilfredsstillende ifht boligbehovet til målgruppen som kommunen er pliktig å gi boligtilbud til. I forbindelse med økt behov for ulike boliger er det i økonomiplanen lagt inn forslag om utbygginger og videreføring av allerede vedtatte prosjekter.

Den demografiske utvikling med flere eldre medfører økt behov for omsorgsboliger. I 2016 iverksettes utbygging av omsorgsboliger i Nordkjosbotn. Dette i tråd med tidligere vedtak. Utvidelser av antall

omsorgsboliger på Storsteinnes gjennomføres også i 2016. Av andre større byggeprosjekter er det i økonomiplan lagt inn utbygging av boliger til flyktninger og andre som kommunen er pliktig til å skaffe bolig til. Dette er også i tråd med Husbanken og statens føringer i forhold til tildeling av tilskudd til bygging av utleieboliger. Samtlige 15 enheter planlegges utbygd som utleieboliger med tilskudd. Erfaringer fra byggeprosjekt viser at det er tidkrevende prosess å komme i gang og å få tilrettelagt areal, samt behandlet søknader i Husbanken.

6 INVESTERINGER

6.1 FORSLAG TIL INVESTERINGSPROGRAM

Tall i hele kroner (inkl mva)

Prosjektnavn/tiltak	2016	2017	2018	2019	Sum 2016-2019
Nye investeringer					
Rullering IKT plan	1 327 500	1 045 000	447 500	397 500	3 217 500
IKT plan grunnskole og barnehage	496 000	367 000	314 000	455 000	1 632 000
Digitalisering byggesaksarkiv	250 000				250 000
Fiberutbygging Balsfjord kommune	8 325 375				
Oppgradering tjenestebygg	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	10 000 000
Omsorgsbol. Nordkjosbotn (tidligere Kløverlund)	58 321 250				58 321 250
Brannteknisk friskmelding Malangseidet skole	1 250 000				1 250 000
Utleieboliger 1	5 106 250	10 212 500			15 318 750
Utleieboliger 2	16 625 000				16 625 000
Utleieboliger 3		3 000 000			3 000 000
Renovering/oppgradering utleieboliger	5 332 500				5 332 500
Salgsinntekter investering - avsettes til inv.fond	450 000	450 000	450 000	450 000	1 800 000
Asfaltering parkeringsplass Moan	1 250 000				1 250 000
Sykkel- og gangsti Mestervik	14 120 000				14 120 000
Utbygging av Bergneset Havn		17 000 000			17 000 000
Nye startlån	14 000 000	14 000 000	14 000 000	14 000 000	56 000 000
Avdrag startlån	3 534 000	4 094 000	4 654 000	5 214 000	17 496 000
KLP kapitalinnskudd	1 405 000	1 405 000	1 405 000	1 405 000	5 620 000
Sum nye brutto investeringer	**134 292 875**	**54 073 500**	**23 770 500**	**24 421 500**	**236 558 375**

	2015	2016	2017	2018	Sum 2015-2018
Finansiering					-
Overføring driftsmidler EK innskudd KLP	-1 405 000	-1 405 000	-1 405 000	-1 405 000	-5 620 000
Ekstern finansiering	-42 141 000	-4 624 000			-46 765 000
Bruk av fond	-5 332 500				-5 332 500
Salgsinntekter	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000	-1 800 000
Refusjon mva	-17 518 025	-782 400	-652 300	-670 500	-19 623 225
Bruk nye lånemidler - investering	-49 912 350	-28 718 100	-2 609 200	-2 682 000	-83 921 650
Mottatt avdrag startlån	-3 534 000	-4 094 000	-4 654 000	-5 214 000	-17 496 000
Bruk startlån	-14 000 000	-14 000 000	-14 000 000	-14 000 000	-56 000 000
	-134 292 875	-54 073 500	-23 770 500	-24 421 500	-236 558 375
Driftsmessige konsekvenser					-
Avdag	647 661	2 270 438	2 814 174	2 993 294	8 725 567
Renter	339 824	1 342 838	1 527 218	1 522 813	4 732 693
Sum renter og avdrag	987 485	3 613 276	4 341 392	4 516 107	13 458 260
Sum andre driftskonskvenser	1 257 734	-625 806	-1 141 706	-1 121 852	-1 631 630
Netto driftskonsekvenser	2 245 219	2 987 470	3 199 686	3 394 255	11 826 630

6.2 KOMMENTARER TIL INVESTERINGSPROGRAM

IKT – PLAN RULLERING

Strategisk IKT-plan for Balsfjord kommune ble første gang vedtatt i kommunestyret i budsjettmøtet høsten 2010, jfr. k-sak 10/85. Planen er en strategisk IKT-plan utarbeidet på bakgrunn av en bred gjennomgang av IKT-utstyr og programvare i alle sektorer i kommunen, og skal gi en mer forutsigbar situasjon med hensyn til investeringene på IKT siden og for å ivareta og opprettholde daglig drift. Planen rulleres årlig og fremlegges kommunestyret som egen sak. Årets rullering inneholder flere oppgraderinger på forskjellige administrative system. Det vises til K-sak 57/12 ang oppretting av servicetorg og digitalisering av flere tjenester.

I økonomiplan 2016-2019 legges det inn en samlet bevilgning på kr 3.217.500,- inkl mva til tiltaket. Bevilgningen for 2016 utgjør av dette kr 1.327.500,-.

IKT PLAN GRUNNSKOLE OG BARNEHAGE

I forbindelse med utarbeidelse av IKT plan for grunnskole og barnehage er det avdekket et stort behov for digitale verktøy. Anskaffelsen foreslås fordelt over hele planperioden. Totalt legges det inn en bevilgning på kr 1.632.000,- til tiltaket. Bevilgningen for 2016 utgjør av dette kr 496.000,-

BYGGESAKSARKIV

Arbeidet med selve scanningen er nå omlag 1/3 ferdig. Det satses på at arbeidet kan ferdigstilles innen utgangen av 2016, også med opprydding i matrikkelen. Arbeidet utføres i all hovedsak av en person rekruttert fra NAV, med tilskudd. I tillegg en person som mottar pensjonistlønn, som er matrikkelfører. Totale kostnader for 2016 er i all hovedsak lønnskostnader, kr 250.000,-. Dette finansieres med 50.000,- i lønnstilskudd, og 200.000,- med lån.

FIBERUTBYGGING BALSFJORD KOMMUNE

Sak 18/15 ble fiberutbygging i Balsfjord kommune vedtatt i seks steg i prioritert rekkefølge. Det ble søkt Nkom om tilskudd til gjennomføring av steg en og to. Denne søknaden fikk Balsfjord kommune avslag på. Det er sendt en ny søknad som omhandler bare steg en. Total kostnadsramme i denne søknaden, kr 8.325.375,- inkl mva, bakes inn i økonomiplanen. Se for øvrig egen sak vedr dette.

OPPGRADERING TJENESTEBYGG

I 2011 ble det utarbeidet en tilstandsrapport for kommunale bygg: Resight-rapport. For å utbedre alle mangler påpekt i denne rapporten, vil det kreve investeringer for ca. 17,5 millioner. Oppsummert fordeler innmeldt investeringsbehov seg slik på forskjellige kommunale bygg (se tabell neste side):

	2016	2017	2018	2019	Totalt
BBS	1 625 000	-	-	-	**1 625 000**
Malangstun	631 250	250 000	156 250	62 500	**1 100 000**
Malangen barnehage	1 125 000	62 500	62 500	-	**1 250 000**
Nordkjosbotn barnehage	437 500	-	-	-	**437 500**
Laksvatn oppvekstsenter	2 812 500	37 500	37 500	37 500	**2 925 000**
Malangseidet skole	2 937 500	531 250	356 250	100 000	**3 925 000**
Nordkjosbotn skole	750 000	62 500	62 500	62 500	**937 500**
Sand skole	5 287 500	-	-	-	**5 287 500**
Totalkostnad innmeldte tiltak omtalt i Resight rapporten					**17 487 500**

På bakgrunn av innmeldte behov foreslås årlig bevilgning på 2,5 mill inkludert mva, i hele planperioden, til diverse oppgraderingsprosjekter i henhold til denne rapporten. Fullstendig liste over innmeldte tiltak finnes i vedlegg 1.

I tillegg til dette er det meldt inn investeringsbehov som ikke er omtalt i rapporten, men som bør prioriteres, på om lag 13 mill. Rådmannen har ikke prioritert noen av disse tiltakene i denne planperioden, da rådmannen mener det er svært presserende å prioritere Malangseidet skole, se egen omtale. Liste over disse tiltakene finnes i vedlegg 2.

OMSORGSBOLIGER NORDKJOSBOTN (TIDLIGERE KALT KLØVERLUND)

I økonomiplan 2015-2018 ble det vedtatt å bygge 20 omsorgsboliger på Nordkjosbotn. Det ble satt av rundt 1,3 mill til prosjektering og 58 mill til bygging av prosjektet. Det har vært noen uklarheter i forhold til tilskudd fra Husbanken som har forsinket prosjektet noe. Dette er nå på plass, og det forventes oppstart av byggearbeidet medio 2016. Prosjektet er svært omfattende, og det forventes ferdigstillelse i 2017. Hele kostnaden på 58 mill legges inn i økonomiplanen for 2016. Prosjektet finansieres med tilskudd fra Husbanken på 26 mill, og lån 21 mill. Det er beregnet at husleieinntekter skal dekke renter og avdrag, samt løpende driftsutgifter. Prosjektet er selvfinansierende.

BRANNTEKNISK FRISKMELDING MALANGSEIDET SKOLE

Malangseidet skole tilfredsstiller ikke de nødvendige krav i forbindelse med brannsikkerhet og rømning. Man ønsker også å vurdere utbedring av universell utforming for inngangspartiet som i dag ikke tilfredsstiller de nødvendige krav for adkomst. Total kostnadsramme settes til kr 1.250.000,- inkl mva, og finansieres med kr 1.000.000,- i lånemidler

UTLEIEBOLIGER 1 - 3

Utbygging av til sammen 15 boenheter til utleie. Boligene fordeles på Storsteinnes og Nordkjosbotn. Utbygging deles opp i tre forskjellige trinn. Trinn en beregnes oppstart i 2016 med ferdigstillelse i 2017,

kostnader fordeles over begge år. Trinn to beregnes oppstart og ferdigstillelse i 2016. Trinn tre beregnes oppstart og ferdigstillelse i 2017. Prosjektet finansieres med tilskudd fra Husbanken og lån. Utleieboliger kvalifiserer ikke til momskompensasjon og moms må derfor finansieres med lån. Driftskostnader finansieres i sin helhet med husleieinntekter.

RENOVERING/OPPGRADERING EKSISTERENDE BOLIGER

Kommunestyret fattet følgende vedtak i sak 58/13:

1) *Kommunestyret vedtar å selge kommunale boliger jfr. oversikt i denne sak.*
2) *Inntekt forbundet med salg av boliger og eiendom benyttes til oppgradering av utleieenheter.*

Alle boliger som var vedtatt solgt, er nå solgt. Arbeidet med renovering av utleieboliger er godt i gang. Det legges opp til bevilgning i tråd med økonomiplan 2015, kr 5.332.500,-. Denne bevilgningen må dekke både investeringskostnader og moms, da utleieboliger ikke kvalifiserer til momskompensasjon.

KAPITALINNTEKTER SALG AV MASSER BERGNESET OG SALG AV TOMTER

Gjennom året tas det ut en del masser for salg, og det selges årlig noen tomter. Inntekter fra salg av masser ved Bergneset ligger rundt 350.000, men kan variere. Det varierer også hvor mange tomter som selges årlig. Som et utgangspunkt legges det inn salg av to tomter med salgssum på 50.000 pr tomt. Inntekter fra slikt salg er frie investeringsinntekter. Rådmannen foreslår at de avsettes til frie investeringsfond til senere bruk.

UTBYGGING AV BERGNESET HAVN

I 2014 ble det vedtatt en større utbygging av Havna på Bergneset, som følge av økt trafikk. Prosjektet er forutsatt selvfinansierende ved at det er budsjettert økning i gebyrer tilsvarende rente/avdragskostnader på låneopptak på 25 mill. I 2014 ble det bevilget 10.000.000,- til prosjektet. Som følge av forsinkelse ble midlene overført til 2015, og ubrukte midler overføres til 2016. Det jobbes nå med reguleringsplan for området, men det forventes likevel ikke oppstart av utbygginga i 2016. På bakgrunn av forsinkelser i prosjektet, flyttes resterende finansiering fra 2016 til 2017, pålydende kr 17.000.000,- Denne typen investering faller inn under ordinære momsregler, og budsjetteres derfor uten mva. Se for øvrig omtale av prosjektet i kapittel 5.

ASFALTERING PARKERINGSPLASS MOAN

Som følge av oppføring av Moan bad og Moan barnehage, er det behov for asfaltering av parkeringsplass på området. Parkeringsplassen vil dekke behovet til både av Storsteinnes skole, bassenget og nye barnehagen på Moan.

Behovet for ny parkeringsplass er ikke tatt høyde for i noen av investeringsbudsjettene for det enkelte bygg, men behovet er stort. Rådmannen foreslår derfor å asfaltere en felles

parkeringsplass for alle de nevnte bygg. Total kostnad er beregnet til kr 1.250.000,- inkl mva.

SYKKEL- OG GANGSTI MESTERVIK

Kommunestyret vedtok i sak 63/15 av prosjektet gang og sykkelvei Mestervik skal innarbeides i økonomiplanen 2016 – 2019, med utgangspunkt i kostnadsoverslag 12,8 eksl. mva. Videre ble det forutsatt at fylkeskommunal andel skal forskutteres. Da saken ble behandlet i kommunestyret ble det gjort på bakgrunn av nye opplysninger i saken. Dels var prosjektet blitt vesentlig dyrere enn først anslått, og dels var det stor usikkerhet rundt ekstern finansiering (trafikksikkerhetsmidler). Det legges til grunn av trafikksikkerhetsmidler blir innvilget og inntektsført i 2016. Dersom dette endres vil administrasjonen komme tilbake til kommunestyret for nødvendige vedtak for forskuttering av ekstern finansiering.

EGENKAPITALINNSKUDD KLP

Kommunen skyter årlig inn egenkapital i KLP ut fra et gitt forhold til fremtidige forpliktelser. For 2016 er dette beregnet til kr 1 405 000. Utgiften skal i henhold til regnskapsreglene regnskapsføres over investeringsbudsjettet, men kan ikke finansieres med lånemidler. I 2016 legges det opp til at dette finansieres med driftsmidler.

7 DRIFTSTILTAK

7.1 INNARBEIDEDE DRIFTSTILTAK

Oversikten nedenfor er sortert pr rammeområde, og viser hvilke «tiltak» som er lagt inn på det enkelte rammeområde.

Parallelt med arbeidet med driftstiltak er alle rammene gjennomgått mht. konsekvensjustering av faktisk driftsnivå, med henblikk på å fange opp prisøkninger og lignende. Dette består av mange, og i hovedsak små, justeringer, og er ikke synliggjort. Der slike momenter har vært i en gråsone mot «driftstiltak» er de definert inn i kategori «driftstiltak» av hensynet til synliggjøring.

nr	Innarbeidede driftstiltak (1000 kr)	2016	2017	2018	2019
	Politisk Styrings-/folkev.organer				
1	Valg 2017 og 2019	0	300	0	300
	Økonomi og interntjenesten				
2	Re taksering Eiendomsskatt	150	0	0	0
3	Skatteoppkreverfunksjon til staten	-408	-816	-816	-816
	Plan og forvaltning				
4	40% stilling vei	271	271	271	271
5	Steaming, vei	100	100	100	100
	Brann og redning				
6	Kursing mannskap - Brann	40	40	0	0
	Fellesutgifter sentraladm				
7	Tilskudd støttesenter mot incest og overgrep	10	10	10	10
	Storsteinnes skole, SFO				
8	Fremmedspråk bosetting - (finansiert med integreringstilskudd)	0	0	0	0
9	Innføre delingstimer Introprogram, VO	-2	-2	-2	-2
	Moan barnehage				
10	Økt bemanning Moan barnehage	1 398	1 837	1 837	1 837
	Omsorgstjen Malangen				
11	Renhold fellesareal oms.bolig Mestervik	46	46	46	46
12	Økning av stillinger eldresenter (50% still).	241	241	241	241
	Balsfjord bo- og servicesenter				
13	KAD-seng (2x75% stilling hjelpepleier/helsefagarbeider, 10% legestill)	884	884	884	884
	Felles helse og omsorg				
14	Hverdagsrehabilitering	196	262	262	262
	Lege og miljørettet helsevern				
15	Nødnett- helse	590	590	590	590

Nr	Forts. innarbeidede driftstiltak (1000 kr)	2016	2017	2018	2019
	Ergo- og fysioterapitjenesten				
16	100% fysioterapistilling	333	333	333	333
	Psykiatri og rehabilitering				
17	40 % miljøarbeider-ny bruker-utsatt ung voksen- (finansiert tilskudd ressurskr tjen)	0	0	0	0
18	Brukerstyrt personlig assistent og omsorgslønn ny bruker	656	656	656	656
19	Ny bruker- kjøp av avlastning og støttekontakt (finansiert tilsk ressurskr tjenester)	0	0	0	0
20	Personlig assistent, ny bruker nr 2	1 276	1 276	1 276	1 276
	Flyktninger				
21	100% still. flyktninger (finansiert av integreringstilsk.)	0	0	0	0
22	Bosetting flyktninger 2016. Finansiert av integreringstilsk.	0	0	0	0
	Fellesutgifter helse				
23	Læring- og mesteringstilbud- samarb Tromsø, Karlsøy	55	55	55	55
24	Psykolog-stilling	198	298	448	498
	Årsoppgjørsdisposisjoner				
25	Avstemming økonomiplan (avsetn. disp.fond)	1 095	162	229	29
	Nettosum innarbeidede driftstiltak	**7 127**	**6 542**	**6 419**	**6 569**

7.2 IKKE INNARBEIDEDE DRIFTSTILTAK

I budsjettprosess er det kommet en rekke innspill på driftstiltak som det i budsjettforslaget ikke er funnet rom for. Disse synliggjøres nedenfor.

nr	Driftstiltak som ikke er prioritert (1000 kr)	2016	2017	2018	2019
	Økonomi og interntjenesten				
26	Digitalisering av kommuneNorge	114	0	0	0
27	Digitalt oppslagsverk	35	35	35	35
28	Kursing nytilsatte	25	0	0	0
	Plan og forvaltning				
29	Stikkrenneskift	180	180	180	180
30	Lundbergveien	29	0	0	0
31	Sørkjosveien	75	0	0	0
32	Tverrveien	20	0	0	0
33	Ørnesveien	20	0	0	0
	Brann og redning				
34	Innkjøp bekledning - brann	40	0	0	0
	Landbruk				
35	Oppfølging av rekrutteringsprosjektet	61	61	61	61
36	Kurs og opplæring landbruksforvaltning	100	100	100	100
37	Øke reisebudsjettet	100	100	100	100
	Næringsarbeide				
38	Styrking næringsfond (jfr SMB- og gründersatsing)	245	245	0	0
	Fellesutgifter sentraladm				
39	Varslingssystem- tilknytning til Altinn	24	14	14	14
	Laksvatn Oppvekstsenter				
40	Nye lærebøker	40	20	20	20
	Nordkjosbotn skole og SFO				
41	Bokhyller på klasserom 2016	60	0	0	0
42	Kursing av pedagogisk personale 2015	40	40	40	40
	Storsteinnes skole, SFO				
43	Kompensasjon mobil VO	7	7	7	7
44	Kompensasjon mobilskole	40	40	40	40
45	Mutihandikappet elev	0	667	1 390	1 240
46	Økt ledelsesressurs Voksenopplæringa	499	499	499	499
47	Økt rombehov	0	0	0	0
	Sand skole				
48	Falldemping rundt lekeapprater	30	0	0	0

49	Minibuss storservice	25	0	0	0
50	lærebøker Sand skole	60	75	75	75

nr	Forts driftstiltak som ikke er prioritert (1000 kr)	2016	2017	2018	2019
	Malangseidet skole og SFO				
51	Arbeidsbord og stoler elever	30	0	0	0
52	Moppevaskemaskin	30	0	0	0
	Nordkjosbotn barnehage				
53	Nye bord	42	0	0	0
54	Nye oppbevaringsmøbler	30	0	0	0
55	Nye tripp trapp stoler	39	0	0	0
56	Nytt tørkeskap	10	0	0	0
	Malangen barnehage				
57	Arbeidsplass fagleder og enhetsleder 2015	5	0	0	0
58	Møbler til avdeling Malangseidet	11	0	0	0
59	Møtevirksomhet pedagogisk personale	357	357	357	357
60	Stoler	4	0	0	0
61	Støydemping	18	0	0	0
62	Sykler til barna	20	0	0	0
63	Tørkeskap	8	0	0	0
64	Utgifter ifb med felles møter personale	5	5	5	5
65	Vikarutgifter for pedagogisk personale	97	97	97	97
66	Kjøregodtgjørelse Enhetsleder	17	17	17	17
67	Økt administrasjonsressurs fagleder	220	220	220	220
	Moan barnehage				
68	Innkjøp iPad til avdelingene	15	0	0	0
69	Innkjøp kopi maskin	10	0	0	0
70	Kjøregodtgjørelse	5	5	5	5
71	Tilbakeføre posten for annet inventar og utstyr	11	11	11	11
	Hjemmetjenesten Laksvatn				
72	Multidosepakking av legemidler 2016	55	55	55	55
	Hjemmetjenesten Nordkjosbotn				
73	60% spesialsykepleierstilling	339	339	339	339
74	Leiebil	83	83	83	83
75	Multidoser	80	80	80	80
	Balsfjord bo- og servicesenter				
76	Leasingbil- hjemmetjenesten Storsteinnes	82	82	82	82
	Omsorgstjen Malangen				

77	Inventar og møbler Malangstun	100	0	0	0
78	Multidoser hjemmesykepleien	84	84	84	84
79	Økning stilling eldresenter (30%)	137	137	137	137
	Boligtjenesten funksjonshemmede				
80	Flytting av uteområde fra Sandbukt til Roffaveien	99	0	0	0
81	Leasingbil barne- og avlastningsboligen	80	80	80	80
	NAV Sosial				
82	Endring partnerskapsavtale NAV	183	183	183	183
83	Kvalifiseringsstønad	400	400	400	400
	Lege og miljørettet helsevern				
84	Diverse utstyr til drift	50	0	0	0
	Helsesøstertjenesten				
85	Veileder Tidlig Inn	24	24	24	0
	Psykiatri og rehabilitering				
86	40 % fritidsassistent voksne psykisk helse	158	158	158	158
87	40% miljøarbeiderstilling rus/psykisk helse	194	194	194	194
88	60 % fritidsassistent barn/unge	263	263	263	263
89	Bry dæ- 20 % prosjektstilling 2016	140	140	140	140
90	Multidose 2016	85	85	85	85
91	Hjelpemiddelkontakter-lønn	36	36	36	36
92	Kamera og belysning inngangsparti Peterborgveien omsorgsboliger	70	0	0	0
93	Vedlikehold kontormaskiner	14	14	14	14
94	Øke rammer for støttekontakt til eldre 2016	197	197	197	197
95	Øke kjøregodtgjørelse rus 2016	30	30	30	30
96	Øke kjøregodtgjørelse, psykisk helse 2016	90	90	90	90
	Folkebibliotek				
97	Økt budsjett til bøker og andre medium	20	20	20	20
	Kulturskolen				
98	Økt administrasjon kulturskolen	118	118	118	118
	Byggeforvaltning				
99	Økt bemanning i bygg	486	486	486	486
	Nettosum ikke-innarbeidede driftstiltak	**6 551**	**6 174**	**6 652**	**6 478**

8 DE ENKELTE RAMMEOMRÅDENE

8.1 FOLKEVALGTE ORGAN

For 2016 gir kommunestyret bevilgning som skal gi dekning for politiske styringsorgan og andre folkevalgte organs driftskostnader, jfr. budsjettets talldel.

Rammene skal dekke driften av følgende organ;

- Ordfører, varaordfører
- Kommunestyret
- Formannskapet
- Administrasjonsutvalget
- Forhandlingsutvalget
- Kontrollutvalget, kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester fra interkommunale selskaper hvor kommunen er medeier.
- Forliksrådet
- Eldrerådet
- Ungdomsrådet
- Brukerrådet

I budsjettrammen er det forutsatt at driften videreføres på samme nivå som i 2015, med følgende justeringer:

- Reduksjon av antall kommunestyremedlemmer fra 27 til 19 etter valget 2015, jfr. vedtak i ksak 114/13).
- Budsjett for *valg* ligger inne for årene 2017 og 2019.
- Økning i rammen til kontrollutvalget/revisjonstjenester ihht. kontrollutvalg sak 31/2015 er innarbeidet.

8.2 RÅDMANN OG RÅDMANNENS STAB

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som rådmannen m/støttegruppes netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel

Stillinger som innbefatter området er rådmann, kommunalsjefer, økonomirådgivere, spesialrådgiver, næringskonsulent, flyktningkonsulent og personalrådgivere.

Rammen skal dekke rådmannsnivåets virksomhet innen arbeidsområdene;

- Overordnet administrasjon og ledelse.
- Overordnet utrednings og utviklings-arbeid, sentralt ledet prosessarbeid.
- Ledelse og styring av prosjektarbeid innen arealplanarbeid og industri-etableringer.
- Overordnet økonomistyring og budsjettarbeid
- Helhetlig forvaltning, samordning og koordinering, generell rådgivning.
- Sentral personalforvaltning, personal-politikk og rådgivning/ veiledning i personalsaker.
- Kontakt mot kommunenes sentral-forbund og arbeidstakerorganisasjonene, hovedtillitsvalgtordningen, avtalefestet pensjon, mv.
- Sekretariat for administrasjonsstyret, arbeidsmiljøutvalg.
- Opplærings og utviklingstiltak for ansatte i kommunen.

- Sentrale juridiske saker, beredskap – overordnet ansvar i forhold til forebygging og krisetiltak.
- Koordinering og fremføring av kommunens overordnede planarbeid hva gjelder kommunen som helhet eller sektor.
- Overordnet koordinering av kommunens totale tjenesteportefølje.

Målsettingen for rammeområdet er:

- Helhetlig administrasjon og ledelse inkludert forvaltning, koordinering og samordning av kommunens totale ressurser – personell og materiell.
- Få til en gjennomtenkt og styrt vekst og utvikling av kommunen.
- Helhetlig og rasjonell økonomistyring
- Helhetlig og samordnet personalforvaltning

Rådmannsnivåets største utfordring er å lede forarbeid før, og iverksetting etter politiske vedtak, og samtidig ivareta videreutvikling av kommunen. Dette også sett i forhold til økende behov for tjeneste- og kvalitetsutvikling og behov for økt bemanning på de fleste av kommunens enheter, uten at rammene nødvendigvis økes tilsvarende. En videre utfordring blir å ha kapasitet og rom til ledelse, oppfølging og dialog med enhetsledere og enhetene i kommunen.

Budsjettrammen er justert for:

- Prosjekt friskvær er tatt ut (prosjektet varer ut 2015).
- 100% stilling som skole/barnehagefaglig konsulent er innarbeidet ihht k-sak 42/15.

For øvrig er budsjettrammen for 2016 er den samme som for 2015, korrigert for lønnsvekst.

8.3 ØKONOMI OG INTERNTJENESTEN (ØK/INT)

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som økonomi og interntjenestens netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel. Enheten har 18,3 årsverk, hvorav1 årsverk til renhold,
1,5 årsverk er knyttet opp mot skattearbeidet, 0,5 årsverk til gjeldrådgiver og 0,5 årsverk til boligsekretær.

Rammen skal dekke ØK/INT's virksomhet innen;

Post/arkiv, skanning/journalføring, IKT-ansvar, og WEB ansvar for kommunens hjemmeside, møtesekretær, valg, innkjøpskoordinering, annonsering, masseutsending, sentralbordfunksjon, skranke/publikumsmottak, kassafunksjon (inn/utbetalinger), postfordeling, kopieringstjeneste, skatteregnskap, arbeidsgiverkontroll, årsregnskaper, elektronisk faktura behandling, lønn, eiendomsskattesekretær, utgående fakturering, betalingsformidling, intern kontroll, økonomisk bistand til andre enheter, søknad om bostøtte, søknad om startlån, søknader om skjenkebevilling, gjeldsrådgivingsarbeid. Samt forefallende kontorarbeid. Drift av rådhusets kantine ligger også til enheten.
I tillegg til kommunes regnskap fører vi regnskap, for PPT og Ishavskysten friluftsråd - Balsfjord kommunalteknikk, Balsfjord kirkelig

fellesråd, Midtun boligstiftelse, samt ett legat.

Foreslått overtakelse av skatteinnkreving fra kommune til stat, er lagt inn som reduksjon i drifta med halvårseffekt for 2016 og full effekt fra 2017. Helårseffekt er kr 803'.

Det er store driftsutgifter som er direkte relatert til kommunens fellesutgifter innenfor flere områder, og særlig innen IKT, samt fellesutgifter innen telefoni, porto, sak/arkiv og annonsering. Utgiftene til vedlikeholdsavgift og brukerstøtte til alle kommunens forskjellige fagprogrammene er samlet i IKT budsjettet, og utgjør en stor utgiftspost.

Den generelle satsningen på digitaliseringen av offentlig sektor er et satsningsområde som er gjengitt i regjeringens digitaliseringsprogram, og er nærmere beskrevet i kommunens IKT plan.

Gjenbruk av eksisterende data og integrasjon mellom fagsystemene er spesielt viktig for den jobben som skal gjøres videre med hensyn til lønn, regnskap, fakturering, og vil være et område som det må satses videre på.

Enheten er et viktig internt servicesenter for mange administrative fellesoppgaver, og vi må utvikle gode rutiner for å bli bedre på service ut mot de øvrige enhetene, samt overfor våre innbyggere. De 2 store systemene, Sak/arkiv (ePhorte), Økonomisystem (Agresso) er verktøy som benyttes av hele organisasjonen, og ePhorte er kommunens elektroniske arkiv.

Våre innbyggere forventer raske og korrekte svar på sin henvendelse til kommunen, og det skal vi bestrebe oss for å innfri.

Arbeidet med opprydding i matrikkelen basert på faktafeil i forbindelse med skanning av byggesaksarkivet fortsetter. Oversikt som vi har fått fra kartverket viser store mangler i matrikkelen for vår kommune, og arbeidet vil fortsette 1. halvår av 2016. Matrikkelføring må prioriteres også i 2016.

8.4 PLAN OG FORVALTNING

For 2016 bevilger kommunestyret et beløp som plan og forvaltnings netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

Enheten består av 6 årsverk. Oppgaver knyttet til kommunale veier ivaretas gjennom et engasjement på 0,4 årsverk som løper ut 31.12.2015. Rammen skal dekke plan og forvaltnings virksomhet innen;

- Arealforvaltning
- Plansak
- Byggesak
- Matrikkel, kart og oppmålingstjenester
- Kommunale veier og havner

I budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

- Opprette 40 % stilling for å ivareta oppgaver knyttet til forvaltning av kommunale veier.
- Tiltak steaming. Erfaringsbasert påløper det ekstra kostnader knyttet til vintervedlikehold vei. Steaming er en post som medfører ekstra kostnader utover ordinært vintervedlikehold av vei.

Med den stramme budsjettrammen må plan og forvaltning ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Veivedlikehold må planlegges med en buffer for uforutsette hendelser slik at vi kan holde kommunale veier åpne
- Å håndtere oppmålingsforretninger uten innleie av konsulenttjenester
- Gebyrinntekter sett opp imot arbeidsmengde og utgifter for sakstypen

For 2016 har plan og forvaltning følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Opprettholde fleksibilitet og effektiv saksbehandling gjennom godt samarbeid på tvers av fagområdene.
- Holde fokus på god veiledning

8.5 HAVN

Bergneset havn skal videreføre sitt arbeid med å tilrettelegge for gode havnetjenester for de virksomheter som er bruker av terminalen ved Bergneset. Videre skal det søkes å tiltrekke seg ny aktivitet i form av brukere til terminalen.

Utbyggingsprosjektet vil være svært viktig i kommende økonomiplan periode. Se for øvrig egen omtal i kapittel 5.

8.6 BRANN OG REDNING

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som brann og rednings netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

Denne rammen skal dekke brann og rednings virksomhet som fremgår av brann- og eksplosjonsvernloven av 20. Juni 2003 nr 45 hva angår akutt forurensning.

Loven har som formål å verne, liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, mot ulykker med farlig stoff og farlig gods og andre akutte ulykker. Samt andre uønskede hendelser.

Brann og redning utfører andre ikke-lovpålagte oppgaver som:

- Kommunal beredskap mot akutt forurensning.
- Utrykningsansvar til bygninger som har automatisk alarm til 110- sentralen i Tromsø.
- Støtte til ambulansetjenesten, hjemmetjenesten og nattevakter på boliger/ institusjoners ved behov.
- Tekniske alarmer fra Storsteinnes skole, Balsfjord rådhus og Storsteinnes legekontor og Moan Bad.

Brann og redning er bærebjelken i den kommunale beredskapen. Dette innebærer et spesielt ansvar i arbeidet med å forbygge og begrense uønskede hendelser.

I budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

- Opplæring av flere sjåfører for utrykningskjøring av tungebiler.

Med den stramme budsjettrammen må brann og redning ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Når Tromsø brann og redning utfører tilsyn i Balsfjord, vil det medføre en del ekstra reiseutgifter som vil være vanskelig å beregne.
- Variasjon i utrykninger vil nødvendigvis føre til variasjon av utbetalinger til mannskap og befal.

- Ifbm innføring av det nye Nødnettet vil det bli slutt på kommunegrenser, dvs at nærmeste ressurs blir utkaldt. Noe som tilsier at Balsfjord brann og redning vil bli brukt mere over kommunegrensene.

For 2016 har brann og redning følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Verne liv, helse, og miljø mot brann og eksplosjonsulykker
- Ved brann, eksplosjon og andre ulykker, begrense skadene
- Sikkerhet for egne mannskaper er noe brannvesenet hele tiden må ha fokus på.

8.7 TROMSØREGIONENS LANDBRUKSFORVALTNING

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som Tromsøregionens landbruksforvaltnings netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel. Denne rammen skal dekke Tromsøregionens landbruksforvaltnings virksomhet innen;

- Næringsutvikling innenfor jord- og skogbruk
- Tilskuddsforvaltning innenfor jord og skogbruk
- Kommuneveterinærordningene
- Arealforvaltning, jordlov og konsesjonslov

Med den stramme budsjettrammen må Tromsøregionens landbruksforvaltnings virksomhet ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Godt og effektivt servicetilbud i alle kommunene som deltar i vertskommunesamarbeidet.
- Fullføre gårdskartprosess i Karlsøy, som igjen vil gi en mere effektiv tilskuddsforvaltning.
- Fullføre planarbeid i deltakerkommunene.

For 2016 har Tromsøregionens landbruksforvaltning virksomhet følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Redusere sårbarhet gjennom mer overlapp mellom fagområdene og kommunene
- Korte ned saksbehandlingstid
- Bedre tilgjengelighet for publikum

For øvrig er vertskommunesamarbeidet på landbruksforvaltning godt i gang, og vil driftes videre fra årsskiftet som et samarbeid mellom Balsfjord, Tromsø og Karlsøy. Storfjord trekker seg ut fra 1.1.2016.

8.8 LAKSVATN OPPVEKSTSENTER

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som Laksvatn oppvekstsenters netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

Denne rammen skal dekke Laksvatn oppvekstsenters virksomhet innen: Grunnskole 1.–10. klasse, SFO og barnehage.

Laksvatn oppvekstsenter vil pr 01.01.16 ha 58 elever på skolen, 12 barn på SFO og 21 barn i barnehagen fordelt på 23 plasser. Vi har 13,25 lærerstillinger i skolen inklusiv

administrasjon, og kontormedarbeider i 50 % stilling. I tillegg har vi 5 assistenter på skolen som deler på 2,0 årsverk.

I barnehagen er det 7 ansatte med til sammen 6,24 stillinger.

SFO har 50 % stilling hvor av 20 % er SFO-leder.

Med den stramme budsjettrammen må Laksvatn oppvekstsenter ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

-Kontroll på den budsjetterte vikarressursen.

For 2016 har Laksvatn oppvekstsenter følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Organisere og gjennomføre undervisningen slik at alle elevene får et godt skoletilbud i samsvar med K 06 og opplæringsloven der tilpasset opplæring vil være sentral i den daglige undervisningen.
- Drive barnehagen etter de retningslinjer som er bestemt i barnehageloven og rammeplanen, slik at barna får et godt pedagogisk og tilrettelagt tilbud.
- Gi et godt SFO tilbud.

For 2016 har Laksvatn Oppvekstsenter følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon.

Skolen:

- Ferdigstille lokale læreplaner.
- Bruke begrepsundervisning fra 1.-4. klasse, samt spesialundervisning.
- Prioritere leseopplæringa ved å bruke den kommunale leseplanen på alle trinn i skolen.
- Videreføre satsningen: Ungdomstrinn i utvikling.
- Bruke data i undervisninga på alle trinn og i alle fag.
- Ha fokus på overgangen barnehage/skole.
- Hele tiden drive forebyggende arbeid som skaper trivsel for elevene og dermed unngå mobbing i skolehverdagen.
- Tilby leksehjelp.

Barnehagen:

- Bruke begrepsundervisning (BU) på alle barn i barnehagen og spesielt for 5 åringene.
- Ha fokus på overgangen barnehage/skole.
- For barnehageåret 2015/16 skal vi jobbe spesielt med: Danning og kulturelt mangfold

8.9 NORDKJOSBOTN SKOLE

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som Nordkjosbotn skoles netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

Denne rammen skal dekke Nordkjosbotn skoles virksomhet innen undervisning av elever i grunnskolen, samt tilby skolefritidsordning.

Undervisningstilbudet gis i henhold til gjeldende læreplaner og lokale tilpasninger. Særskilt tilrettelagt undervisning gis etter individuell

opplæringslæreplan. Tjenesten er forankret i Opplæringsloven.

Nordkjosbotn skole (1.-10.) har 117 elever. Skolen har 16,67 årsverk inklusiv administrasjon og merkantil. I tillegg har vi 3,65 assistentstillinger inkl. SFO. 27 barn benytter seg av SFO- tjenesten.

I budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

- Gi et pedagogisk forsvarlig tilbud for samtlige elever ved skolen jfr. LK-06 og Opplæringsloven.
- Videreføring av vedtatte lokale planer for Balsfjordskolen.
- Videreføring av skolens egne planer og reglement.
- Gi et trygt og godt SFO- tilbud.

Med den stramme budsjettrammen må Nordkjosbotn skole ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Organiseringen av det daglige undervisningstilbudet, spesielt med tanke på elever med særskilte behov, men også hvordan klasser/grupper organiseres.
- Være restriktiv på vikarbruk der det lar seg gjøre.

For 2016 har Nordkjosbotn skole følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Organisere og gjennomføre undervisningen slik at alle elevene får et godt skoletilbud.
- Fullføre arbeidet med lokale læreplaner i Balsfjord skolen.
- Fokus på vurdering for læring gjennom høgskolen på Lillehammer
- Sørge for at kvaliteten på opplæringstilbudet opprettholdes og videreutvikles, så langt budsjettramma rekker
- Fortsette å ha fokus på pedagogisk bruk av IKT i undervisninga.
- Kontinuerlig arbeid mot mobbing. Skolen skal jobbe målrettet for et mer attraktivt uteområde, samt aktivisering av elevene i friminuttene spesielt med tanke på forebygging av mobbing.
- Fokus på leseopplæring/ veileda lesing og stasjonsundervisning både i norsk og engelsk
- Trivsel for alle, både elever og tilsatte. Trivselsundersøkelser høst og vår.
- Fortsatt fokus på HMS blant personalet
- Videreføre satsningen «Ungdomstrinn i utvikling».
- Visjonen for Nordkjosbotn skole holdes i fokus:

KULTUR FOR LÆRING, ROM FOR ALLE, BLIKK FOR DEN ENKELTE

8.10 STORSTEINNES SKOLE/ SFO/VOKSENOPPLÆRING

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som Storsteinnes skole, SFO og

Voksenopplæringas netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

Denne rammen skal dekke Storsteinnes skole, SFO og Voksenopplæringas virksomhet innen opplæring ved Storsteinnes skole 1-10 kl., SFO, voksenopplæringen i grunnskole, spesialundervisning, undervisning for fremmedspråklige elever, samt organisering av Introduksjonsprogrammet for flyktninger som blir bosatt i Balsfjord.

Virksomhetens oppgaver er knyttet til og forankret i Opplæringsloven og introduksjonsloven. Undervisningstilbudet ved Storsteinnes skole 1-10 kl. og voksenopplæringen er forankret i den gjeldende læreplan, med lokale tilpasninger og særskilt fokus på tilpasset opplæring. SFO ved skolen er et tilbud for elever i 1-4 klassetrinn.

Budsjettrammen forutsetter at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

- Gi et pedagogisk tilbud for samtlige elever etter forskriftene om tilpasset undervisning og spesialundervisning.
- Videreføring av vedtatte lokale planer for Balsfjordskolen.
- Videreføring av skolens egne planer og reglement. Her er kursing av de ansatte i bruk av ART-teknikker viktig med tanke på implementering av dette i skolehverdagen.
- Ungdomstrinnsatsningen vil bli videreført, og prege skolens arbeid særlig på vårhalvåret. Fokuset for skoleutvikling vil ligge på skolebasert kompetanseutvikling innenfor den grunnleggende ferdigheten regning. Samt at Storsteinnes skole blir med i utprøving av kompetansehevingspakker i forbindelse med Nasjonal strategi for språk, lesing og skriving. Denne strategien er i regi av UDIR, og gjennomføres av lesesenteret i Stavanger.
- Intensivkurs i bruk av digitale verktøy og særlig med fokus på bruk av smartboard i undervisningen, samt bruk av digitale læringsressurser, og videreføring av Feide.
- Videreføre gårdsskole som del av tilbudet i spesialundervisningen for enkeltelever med særskilt behov, samt at skolen har organisert en LGA-gruppe på ungdomstrinnet: Læring Gjennom Arbeid.
- Legge til rette for det utvidede tilbudet til rett- og plikt-elever i Voksenopplæringen, en økning fra 300 til 600 timer. Samt omorganisering i forbindelse med Introduksjonsprogrammet, som krever en annen bruk av ressursene i Voksenopplæringen.
- Gi et trygt og godt SFO- tilbud.
- Det tilbys leksehjelp for 5.-10. trinn. Av erfaring ser vi at det er i disse trinnene foresatte synes lekser er vanskelig å hjelpe med.

Med den stramme budsjettrammen må Storsteinnes skole, SFO og Voksenopplæring ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Vikarutgifter. Dette er en utgiftspost som kan være vanskelig å forutse størrelsen på.
- Effektivisering av ressursbruken i skolen og Voksenopplæringen på et generelt grunnlag.
- Arbeidet med arbeids- og læringsmiljøet på skolen og ved Voksenopplæringen.
- Forebygging av sykefravær, både kort- og langtidsfravær.

For 2016 har Storsteinnes skole, SFO og Voksenopplæring følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Organisere og gjennomføre undervisningen slik at alle elevene får et godt skoletilbud i samsvar med Kunnskapsløftet (LK 06) og Opplæringsloven. Storsteinnes skole arbeider videre med organiseringen av undervisningen på skolen.
- Elevenes fysiske og psykososiale arbeidsmiljø er et viktig fokusområde. Storsteinnes skole har en del utfordringer i forhold til elevenes psykososiale læringsmiljø. I dette arbeidet vil MOT og ART være viktig å videreutvikle. I tillegg vil det brukes ressurser for å gjøre friminuttene bedre for elevene, spesielt på ungdomstrinnet.
- I voksenopplæringen etterstreber vi et tilbud som dekker etterspørselen. Vi har i tillegg fått nye retningslinjer vi må tilpasse oss til i forhold til elever med rett og plikt og Introduksjonsprogrammet. De har i tillegg en viktig funksjon som møteplass for voksne i ulike livssituasjoner. Vi ser også utfordringer med gruppen mellom 16-25 år, som kommer dårlig ut i forhold til gjeldende regelverk og hva de kan ha rett og plikt til.

For øvrig vil Storsteinnes skole, Voksenopplæring og SFO arbeide for å være en god plass for både barn og voksne. Våre grunnverdier Trygghet, Ansvar og Respekt, TAR det enkelte individ på alvor. Hovedmålsettingen for driften er at servicenivået skal videreutvikles og at det gis et godt kvalitativt undervisningstilbud innenfor de gjeldende budsjettrammer. For voksenopplæringen er det spesialundervisning, grunnskole og norskopplæring som er fokusområder. Her er det å ta i bruk nye lokaler som er fokusområdet for en periode.

8.11 SAND SKOLE

For 2016 bevilger kommunestyret et beløp som Sand skoles netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel. Denne rammen skal dekke Sand skoles virksomhet innen grunnskoleopplæringen fra 1. til 10.trinn for 115 elever, hovedsakelig inndelt i 8 elevgrupper. Enheten har 15,77 lærerårsverk i tillegg til 1,91 % administrasjonsressurs.

Kontormedarbeider er tilsatt i 50% stilling.

I tillegg 229 % stilling som assistent og 215 % stilling på renhold. For skoleåret 2015/ 2016 gis det ikke tilbud om SFO ved Sand skole.

Budsjettrammen forutsetter at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

- Videreføring av vedtatte planer for skolene i Balsfjord. Det vil spesielt settes fokus på planverket «Strategi for Balsfjordskolen».

Med stram budsjettramme må Sand skole ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Elever med særskilte behov skal ivaretas på en tilfredsstillende måte.
- Tidlig innsats for å sikre grunnleggende ferdigheter så tidlig som mulig.
- Fokus på anti-mobbearbeid og trivselstiltak.

For 2016 har Sand skole følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Fokus på at kvaliteten på undervisningstilbudet opprettholdes både faglig og sosialt, og at alle elevene ved skolen får tilpasset opplæring i tråd med K-06 og andre lover og forskrifter for Grunnskolen.
- Følge opp kommunale planer og fornye skolens handlingsplan for neste planperiode.
- Fortsatt holde fokus på «uteskole» og «kultur» som praktisk tilnærming til læring.
- Arbeide med, og utvikle «Ungdomstrinnsatsninga» med praktisk, relevant og motiverende undervisning gjennom fokus på klasseledelse og regning.
- Ha fokus på organisasjonsutvikling på enheten.
- Delta i utviklingsarbeid gjennom Veilederkorpset, for videreutvikling av skolen som god læringsarena.
- I samarbeid med Balsfjordskolen, fortsette og fullføre arbeidet med lokale læreplaner
- Videreføre arbeidet for digital kommunikasjon med foresatte: Fronter, hjemmesiden, mail, mobilskole. Videreutvikle og stimulere til godt hjem/skole samarbeid
- «MOT» skal være en naturlig del av skolens kultur og medvirke til holdningsskapende arbeid.
- Fortsatt å forbedre uteområdet for økt positiv aktivitet og godt psykososialt miljø.

8.12 MALANGSEIDET SKOLE

For 2016 bevilger kommunestyret et beløp som Malangseidet skoles netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel. Denne rammen skal dekke Malangseidet skoles virksomhet innen grunnskoleopplæring for elever på 1.-7.trinn og eventuelt SFO-tilbud.

Malangseidet skole vil pr 31.12.15 gi grunnskoleopplæring for 24 elever fra 1.-7.trinn. Skolen er fådelt, og elevene er innværende skoleår organisert i tre grupper; 1.-2.trinn, 3.-4.trinn og 5.-7.trinn. Skolen gir tilbud om leksehjelp 2 timer i

uka. Enheten har enhetsleder i 100 % administrasjonsstilling, og 4 lærerstillinger i skolen, fordelt på 5 lærere. Skolen har 70 % stilling som assistent og 34,2 % stilling på renhold. For skoleåret 2015/ 2016 gis det ikke tilbud om SFO ved Malangseidet skole.

Budsjettrammen forutsetter at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

- Videreføring av vedtatte planer for skolene i Balsfjord.

Med utgangspunkt i budsjettrammen og organisering som fådelt skole, må Malangseidet skole ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- At alle elever får tilpassa opplæring
- At elever med særskilte behov ivaretas på en tilfredsstillende måte ihht gjeldende lovverk.
- Minimere vikarbehov, men samtidig yte tjenester som er i henhold til regelverket.

For 2016 har Malangseidet skole følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Organisere og gjennomføre undervisningen slik at alle elevene får et godt og tilpasset skoletilbud i samsvar med Opplæringsloven og Kunnskapsløftet (K06).
- Følge opp kommunale fellesplaner og lokale planer.
- Videreutvikle organisasjonen og tjenesten med gjennom videre fokus på utvikling av skolen som lærende organisasjon, noe som kom i gang gjennom deltakelse i den nasjonale satsinga «Ungdomstrinn i utvikling».
- Utvikle organisasjonen og tjenesten gjennom deltakelse i Veilederkorpset.
- I samarbeid med de øvrige Balsfjordskolene videreføre arbeidet med å utvikle lokale læreplaner.
- Videreutvikle arbeidet med Malangseidet skoles handlingsplan med fokusområdene kultur, grunnleggende ferdigheter, skole-hjem samarbeid og vurdering for læring.
- Arbeide aktivt for et trygt og godt læringsmiljø, gjennom kontinuerlig fokus på trivselsfremmende og relasjonsskapende tiltak, elevmedvirkning og godt samarbeid mellom skole og hjem.
- Tilby leksehjelp.

8.13 FELLESUTGIFTER FOR GRUNNSKOLE OG SFO.

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som blir Fellesutgifter for grunnskolen og SFO netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.
Rammeområdet er ikke en egen enhet. Her dekkes kostnader til skoleskyss for kommunens elever i grunnskolen, kjøp av tjenester fra andre kommuner og tilskudd til private skoler. I tillegg dekkes kostnader til ekstraordinær bemanning i SFO, hvor funksjonshemmede barn kan benytte seg av tilbudet.

Refusjoner for eventuelle skoleplasser som dekkes fra andre kommuner inntektsføres

ramma. I tilfeller der elever fra andre kommuner mottar full spesialundervisning, inntektsføres slike refusjoner den enkelte skole siden utgiftene til lærerressurser belastes der. I de tilfeller der disse elevene ikke er fulldekket, vil differansen mellom antall spesialundervisning og ordinær undervisningstimer tilfalle rammeområdet.
Det er fortsatt store utgifter knyttet til skoleskyss, SFO for barn med særskilte behov og tilskudd til private skoler grunnet vedtak om spesialundervisning.

8.14 NORDKJOSBOTN BARNEHAGE

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som Nordkjosbotn barnehages netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

Denne rammen skal dekke Nordkjosbotns virksomhet iht. de krav som Barnehageloven og Rammeplan for barnehager setter.

Nordkjosbotn barnehage gir primært barnehagetilbud til barnefamilier i sitt lokalmiljø, men har også barn fra Laksvatn og Storsteinnes. Barnehagen ivaretar særskilt tilrettelagte tiltak for barn under skolealder. Vi har areal til 74 plasser, og bemanning til 72 plasser. Pr. november-15 har vi tildelt 63,2 plasser og har fordelt barna på 4 avdelinger. Totalt 15,54 årsverk er i budsjettet for Nordkjosbotn barnehage fordelt på 18 ansatte. I 2016 har vi 1,06 årsverk knyttet til barn med særskilte behov.

Med den stramme budsjettrammen må Nordkjosbotn barnehage ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Være bevisst på bruk av vikarer, men yte tjenester som er i henhold til regelverket.
- Vise fortsatt nøkternhet i forbindelse med innkjøp.
- At barn med særskilte behov ivaretas på en tilfredsstillende måte.
- Forebygge sykefravær, både kort- og langtidsfravær. Fokus på nærvær.

For 2016 har Nordkjosbotn barnehage følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Drive barnehagen etter de retningslinjer som er bestemt i barnehageloven og rammeplanen, slik at barna får et godt pedagogisk og tilrettelagt tilbud. Opprettholde, videreutvikle og kvalitetssikre et faglig og forsvarlig tjenestetilbud.
- Fokus på at barn med enkeltvedtak og individuell utviklingsplan får den særskilte tilretteleggingen de etter loven har krav på.
- Ha fokus på arbeidet i forhold til overgang mellom barnehage og skole, og begrepsundervisning som metode for å utvide ordforrådet, samt redusere lese- og skrivevansker hos barn.
- For barnehageåret 2015/16 skal vi jobbe spesielt med prosjektet: «Danning og kulturelt mangfold»
- Ha fokus på HMS. Ivareta både barns og ansattes behov og rettigheter.
- Jobbe med å opprettholde det gode arbeidsmiljøet og forebygge sykefravær.

8.15 MALANGEN BARNEHAGE

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som Malangens barnehages netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel. Denne rammen skal dekke Malangen barnehages virksomhet innen området regulert av barnehageloven, og drive barnehagen i samsvar med lover, forskrifter, retningslinjer, kommunale planer og vedtak. Malangen barnehage er en ny organisasjon med 4 avdelinger spredt i ulike bygder og er administrativt styrt fra avdeling Mestervik. Den er organisert med fagledere i avdelingene og enhetsleder har kontorsted Mestervik. Vi har vært en organisasjon i ett år og er i utvikling med henhold til samarbeidsområder mellom avdelingene, som også skal beholde sin lokale tilpassing og egenart.

Med den stramme budsjettrammen må Malangen barnehage ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

Utfordringer med samarbeidsmøter fagledere/enhetsledere i Malangen barnehage. Utfordringer møtevirksomhet lokalt og kommunalt for pedagogisk personale som krever ressurser. Utfordringer i forbindelse med 10% administrasjonstid for fagledere i de ulike avdelinger.

For 2016 har Malangen barnehage følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Opprettholde et pedagogisk og tilrettelagt tilbud med god kvalitet til våre brukere, barn, foresatte og ansatte.
- Fokus på et godt arbeidsmiljø og nærvær på arbeidsplassen.
- Kompetanseutvikling av personalet via prosjektarbeid.

8.16 MOAN BARNEHAGE

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som Moan barnehages netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

Denne rammen skal dekke Moan barnehages virksomhet innen arbeidsområder som er knyttet til Barnehageloven og Rammeplanen. Barnehagen skal også ivareta særskilte behov for barn under skolepliktig alder.

Moan barnehage er en nybygd barnehage som skal overleveres kommunen i uke 4 2016.

Barnehagen er en 4 avdelings barnehage med plass til barn i alderen 0-5 år. Antall plasser som barnehagen kan ta imot er enda ikke vedtatt, men det vil bli flere plasser enn de to eksisterende barnehagene kan ta imot.

I og med budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

- Moan barnehage skal åpne for ekstra plasser i forhold til arealet. Det vil skje innen 01.april under forutsetning at bevilgningen i form av økt bemanning innvilges av kommunestyret 16.desember.
- Det å slå sammen Fuglelias og Storsteinnes barnehages budsjett til Moan barnehages budsjett vil bli utfordrende. Driftskostnader for Moan barnehage vil bli større enn for de to barnehagene som drives pr dato, pga at Moan barnehage vil få et større barnetall og dermed flere ansatte.

Med den stramme budsjettrammen må Moan barnehage ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Momenter som kan være oversett i overføringen av to barnehager til en, utgifter o.l.

For 2016 har Moan barnehage følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Overføre og opprettholde den gode kvaliteten som er i Fuglelia og Storsteinnes barnehage til Moan barnehage.
- Innkjøring, tilvenning og trygging av både barn og personalet i ny barnehage med nye lokaler, nye mennesker og nytt sted.
- Utarbeide rutiner og prosedyrer for daglig drift slik at et kvalitativt godt tilbud opprettholdes for våre brukere, (personale, foresatte, barn).
- Fokus på godt arbeidsmiljø og en mest mulig positiv prosess i overføringsfasen av to barnehager til en barnehage.

8.17 FELLESUTGIFTER FOR BARNEHAGE

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som blir Fellesutgifter for barnehagens netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

Rammeområdet er ikke en egen enhet. Her dekkes felleskostnader for kommunens barnehager som enkeltvedtak for barn med særskilte behov og friplasser for barn i barnehage. Tilskudd til private barnehager i henhold til forskrift om likeverdig behandling av private og kommunale barnehager dekkes også over ramma.

Med den stramme budsjettrammen må ansvar 3900 ha særlig oppmerksomhet på antall og omfang av enkeltvedtak etter Opplæringsloven som fattes, samt iverksetting av styrkingstiltak etter Barnehageloven. Endringer i sammensetning av barnegrupper gjennom året kan i henhold til forskrifta om likebehandling av kommunale og private barnehager få konsekvenser for det budsjetterte tilskuddet til private barnehager.

Det er også et økende behov for spesialpedagogiske tiltak i barnehagene.

8.18 HJEMMETJENESTEN LAKSVATN

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som Hjemmetjenesten Laksvatns netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

Denne rammen skal dekke Hjemmetjenesten Laksvatns virksomhet innen;

Hjemmesykepleie og praktisk bistand. Virksomheten betjener også Laksvatn eldresenter som har fellesareal / serviceareal for beboerne og de eldre i området. Virksomheten har totalt 6,83 årsverk fordelt på 13 stillingshjemler. I tillegg skal enheten samarbeide med enhetene Brann / Redning og Byggforvaltning om brannverntiltak og drift av Laksvatn eldresenter.

Med den stramme budsjettrammen må Hjemmetjenesten Laksvatn ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

Virksomheten må følge nøye med at kvaliteten på tjenestetilbudene som ytes er forsvarlige. Det vil si at lovverket følges i forhold til tjenesteyting og saksbehandling, og at ressursene fordeles riktig uavhengig av hvor

tjenestemottakeren bor. Her blir det viktig å ha kontinuerlig evaluering av tjenestetilbudene. Dette gir utfordringer i forhold til vurdering av nødvendig helsehjelp til brukeren ut fra hva tjenesteyter mener, ressurstilgang og lovverket sett opp mot brukerens medvirkning om hva de mener er nødvendig hjelp. Hjemmetjenesten må også ha sin oppmerksomhet rettet mot forebyggende helsearbeid slik at en er i forkant før store hjelpe – og pleiebehov oppstår. Dette gjøres best ved kartlegging av behov for tekniske hjelpemidler, sosialt nettverk, brukerens egne ressurser og ha fokus på opprettholdelse av dem.

For 2016 har Hjemmetjenesten Laksvatn følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

Målsettingen for planperioden er at dagens tjenestetilbud skal opprettholdes og utvikles. Det skal ytes gode og fleksible tilpassede tjenester ovenfor hjemmeboende hjelpe – og pleietrengende i hele virksomheten. Samhandlingsreformen og økning av eldre over 80 år krever at kompetanseheving og rekruttering må vektlegges. Kvalitetsarbeid og arbeidsmiljøet skal derfor også i 2016 stå i fokus.

Enheten skal også være en god arbeidsplass der de ansatte får utfordringer og utviklingsmuligheter.

8.19 HJEMMETJENESTEN NORDKJOSBOTN

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som hjemmetjenesten Nordkjosbotns netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

Denne rammen skal dekke hjemmetjenesten Nordkjosbotns virksomhet innen;

Hjemmesykepleie og hjemmehjelp som er praktisk bistand. Tjenesten gis i hovedsak til brukergruppen eldre, men også til yngre med pleie- og omsorgsbehov.

Enheten består av Kløverlund alderspensjonat og eldreboliger samt hjemmetjeneste til hjemmeboende. I enheten er det døgnkontinuerlige tjenester til brukere på Kløverlund.

Det driftes også dagsenter for demente i enheten.

I hjemmetjenesten er det 12,03 årsverk fordelt på 17 ansatte. I enheten arbeider sykepleiere, helsefagarbeidere, assistenter og hjemmehjelper.

Med den stramme budsjettrammen må hjemmetjenesten i Nordkjosbotn ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

At den tjeneste som gis er faglig forsvarlig og i samsvar med brukers behov for hjelp.

Videre er det fortsatt fokus på at det utøves en saksbehandling i forhold til søknader om tjenester, som resulterer i riktig hjelp i forhold til det bruker har krav på etter Helse og omsorgstjenesteloven. Tildeling av tjenester skal skje på grunnlag av behov for tjenester, også med tanke på brukere i ytterkant av distriktet.

Med tanke på økende antall brukere i forhold til demografi, og sykehusets utskrivningspraksis, så stiller dette store krav til kompetanse hos de ansatte og påvirker behov for økte tjenester. Spesielt med tanke på sykepleierkompetanse.

For 2016 har hjemmetjenesten i Nordkjosbotn følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

Å opprettholde et faglig forsvarlig tjenestetilbud til brukerne, uti fra helse og omsorgstjenesteloven. Dette gjelder med tanke på omfang, kvalitet av tjenesten og uavhengig av hvor bruker bor.

Med tanke på kravene som stilles til tjenesten vil en målsetning for 2016 være å legge til rette for opplæring og videreutvikling av kompetanse hos ansatte. Videre vil det være fokus på nærvær og trivsel på arbeidsplassen.

Som ansatte i Balsfjord kommune vil vi arbeide for å framstå som imøtekommende, stolte og at vi er åpen for, og bidrar til utvikling av enheten.

8.20 OMSORGSTJENESTENE MALANGEN

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som omsorgsregionen Malangens netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

Omsorgsregionen Malangen består av Malangstun sykehjem og eldresenter, hjemmetjenesten, kjøkken, vaskeri og dag opphold. Omsorgsboligene med seks nye beboere med tilsyn fra hjemmetjenesten.

Denne rammen skal dekke virksomhet innen pleie og omsorg til korttids- og langtidsbeboere i sykehjem og hjemmeboende som har behov for pleie og hjelp. Driftsbudsjettet inkluderer også kjøkkendrift med produksjon av mat til beboerne på institusjonen og til salg av middager til hjemmeboende.

Malangstun sykehjem og eldresenter består av fire avdelinger. Langtidsavdelingen med plass til 8 beboere, skjermet avdeling med plass til 6 beboere, eldresentret har 10 beboere og korttidsavdelingen har plass til 6 beboere.

Enheten skal gi tjenester i tråd med gjeldende lovverk og på bakgrunn av fattet vedtak om tjeneste. Hjemmetjenesten har hatt CA.70 brukere i 2015, dette antallet forventes videreført i 2016. Tilbudet om dagopphold til et antall på 10 personer videreføres også i 2016 og planlagt videre i økonomiplanperioden.

Enheten har til sammen 41,95 årsverk fordelt på 66 stillinger. Stillingsstørrelsene varierer fra 100 % ned til 6 %. Ansatte ved enheten er sykepleiere, hjelpepleiere, omsorgsarbeidere, kokk, assistenter og helsefagarbeidere. Noen har videreutdanning innen psykisk helsevern og eldreomsorg.

For 2016 er målet for tjenesten å opprettholde dagens drift innenfor gitte budsjettrammer. Prosentvis nedtrekk er fulgt opp på enheten. Dette medfører fokusering for bruk av ekstra personell og vikarer.

Målsetningen er å gi tjenestemottakerne et kvalitativt tjenestetilbud hvor *trygghet, omsorg og forsvarlig pleie* er grunnleggende elementer.

Samhandlingsreformen har gitt nye utfordringer og det vil bli stilt større faglige krav til tjenesten. Etterspørselen etter korttidsplasser har økt. Forskyvning av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten til kommunene vises ved at pasienter utskrives tidligere fra sykehus, samt økt bruk av poliklinisk behandling og undersøkelser. Det kommer flere yngre brukere med ulike diagnoser, blant annet behov for økt kompetanse innen kreftomsorg og lindrende behandling. Vi får stadig nye brukere av tjenesten med sammensatte diagnose som krever faglig personell. Det er stor pågang til langtidsplasser og omsorgsboliger.

Det er bygd 6 nye omsorgsboliger i Malangen som ble tatt i bruk oktober 2015.

Utfordringene for enheten ligger både på økonomiske og driftsmessige forhold. Personellressursene ved enheten kan virke knapp sett i forhold til etterspørselens av tjenester. Det kreves kompetent personale for å kunne gi brukerne et forsvarlig helsetilbud. Økt sykepleierkompetanse vurderes if.t. stillinger og de behov som trenges. For å kunne holde de økonomiske rammer må enheten ha stort fokus på økonomi og effektiv drift, men uforutsette pleieoppgaver kan oppstå.

Ansatte har behov for økt kompetanse og innen den økonomiske ramme vektlegges kompetansehevende tiltak, dette for å sikre faglig forsvarlig oppgaveløsning og pleie. Videre er rekruttering av fagpersonell et viktig satsingsområde. Balsfjord kommune og enheten har tilrettelagt for at ansatte kan ta grunn- og videreutdanning innen omsorgsfagene. Dette ved tildeling av stipend og fleksible løsninger på arbeidsplassen.

8.21 BALSFJORD BO OG SERVICESENTER

For 2016 bevilger kommunestyret et beløp som Balsfjord bo- og servicesenter 's netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel. Denne rammen skal dekke Balsfjord bo- og servicesenters virksomhets aktivitet knyttet til Balsfjord sykehjem, hjemmetjenesten, hjelpemiddelservice, vaskeri og renhold, leiebiler og dagsenter.

På bakgrunn av budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret: Vakanse i spesialsykepleierstilling og fagutviklingssykepleierstilling 8/12, økte inntekter på vederlag. Det er ikke lagt inn noen nye tiltak utenfor egen ramme.

Med den stramme budsjettrammen må Balsfjord bo- og servicesenter ha særlig oppmerksomhet på følgende områder: Riktige vederlagsberegninger, refusjon av sykelønn, økt arbeidsbelastning for fagledere på grunn av redusert antall faglederstillinger, bruk av overtid, sykefravær og tilstrekkelig rekruttering slik at man unngår overtidsbruk.

For 2016 har Balsfjord bo- og servicesenter som mål for drift og tjenesteproduksjon å opprettholde og videreutvikle tjenestene. Det forutsetter at det satses på kompetanseutvikling hos de ansatte og at det rekrutteres kompetente medarbeidere til ledige stillinger. Balsfjord bo- og servicesenter skal ta imot lærlinger, bidra til at ansatte som ønsker å ta grunnutdanning i sykepleie kan kombinere utdanning og arbeid. Det skal også legges til rette for at ansatte skal få ta videreutdanning.

Balsfjord kommune har ei aldrende befolkning og behovet for pleie og omsorg i heimen eller på sykehjem vil øke i årene som kommer. Antall yngre med demensdiagnose og antall kreftdiagnoser øker. Balsfjord bo- og servicesenter skal tilby avlastningsplasser for de som har særlig tyngende omsorgsoppgaver i heimen, korttidsplasser til de som trenger det for nødvendig helsehjelp og langtidsplasser for de som ikke kan bo heime lenger.

Fra 1.6.2015 ble det opprettet en seng for kommunal akutt døgnplass (KAD). Dette i samarbeid med Storfjord kommune som betaler inn et fast tilskudd til dette tiltaket. Helsedirektoratet har gitt et tilskudd som er beregnet til å dekke kostnadene med innkjøp av nødvendig utstyr og økte kostnader. Helseforetaket refunderer et

like stort beløp beregnet på drift av slik seng som direktoratet har bevilget. Fra 2016 vil medfinansieringen fra direktoratet bli lagt inn i ramma. I de tilfeller det er pasient inne på KAD-opphold vil det generere behov for styrket bemanning.

For å møte nye og økte oppgaver innenfor hjemmetjenesten og på grunn av opprettelse av KAD-seng er det lagt inn en økning av den totale stillingsmassen med 1,5 stillinger innenfor egen ramme.

Samhandlingsreformen og raskere utskriving fra sykehus for videre oppfølging i sykehjem eller hjemmetjeneste krever evne til rask omstilling. Pasienter som skrives ut fra sykehus har sammensatt behov for behandling og pleie. Bruken av avansert medisinskteknisk utstyr har økt. Dette krever sykepleierfaglig kompetanse tilstede hele døgnet.

Kvalitet må ha fokus og det må jobbes med forbedring der vi avdekker mangler og svakheter. Lovverket og kravet om faglig forsvarlighet må følges både i saksbehandling og tjenesteyting.

Balsfjord kommunestyre påpeker viktigheten av at de ressurser som er knyttet til Balsfjord bo- og servicesenter er for hele brukergruppen, uavhengig av geografisk tilhørighet. Det må jobbes kontinuerlig med fleksibel bruk av ressurser og kompetanse for å sikre alle brukerne faglig forsvarlig og nødvendig helsehjelp.

8.22 BOLIGTJENESTEN FUNKSJONSHEMMEDE

For år 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som blir Boligtjenesten funksjonshemmedes netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

Rammen skal dekke enhetens virksomhet innen personlig hjelp og praktisk bistand for voksne personer med funksjonshemming, og avlastning til familier med funksjonshemmede barn med store omsorgs og hjelpebehov. Beboere mottar heldøgns omsorgstilbud fra enheten, og det gis også botilbud av mer fast karakter ved avlastningen. Lovhjemmel for driften er Helse – og omsorgstjenesteloven med tilhørende forskrifter og rundskriv.

Flere av tjenestemottagerne har store og sammensatte hjelpebehov, noe som gir faglige og økonomiske utfordringer for driften. I juni 2015 fikk enheten økt stillingshjemmel til 43,9 årsverk, men har redusert med 35% som følge av driftsløsninger i avlastningen. Enheten må ha særlig oppmerksomhet på å ivareta de tjenester og det ansvar en har i forhold til gjeldende lover, og samtidig ivareta personalets behov for et godt fag- og arbeidsmiljø. Likeledes å kunne gi et forsvarlig avlastningstilbud gjennom hele året til familier med multifunksjonshemmede barn.

For 2016-19 har boligtjenesten følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon: Opprettholde og utbedre alternative turnusordninger med vakter inntil 13 timer, fortsette å øke kompetanse hos ansatte og ha en høy bevissthet på miljøarbeid og miljøterapi. Vi skal sikre gode rutiner i samsvar med forskrifter, og vi skal innarbeide nye rutiner som følge av flytting av barne- og avlastningsbolig fra Sandbukt til Nordkjosbotn.

8.23 FELLESUTGIFTER HELSE OG OMSORG

For 2016 bevilger kommunestyret netto budsjettramme iht. budsjettets talldel.

Rammene skal dekke driften av følgende;

- IKT- stilling omsorg.
- Saksbehandler stilling for omsorgstjenesten.
- Kjøp av omsorgstjenester for enkeltbruker av Målselv kommune.
- Kjøp av omsorgstjenester fra privat tjenesteleverandør.

Budsjettpost for kjøp av tjenester fra andre er prisjustert samtidig som nye forutsetninger for tilskudd ressurskrevende tjenester er hensyntatt.

På rammeområdet er nytt driftstiltak «hverdagsrehabilitering» innarbeidet. Hverdagsrehabilitering er forebygging og rehabilitering hos den hjemmeboende. Tiltaket omfatter 0,5 årsverk samt kjøreutgifter. Det er forutsatt oppstart april 2016 og helårseffekt fra 2017.

8.24 NAV - SOSIALTJENESTEN

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som NAV ved sosialtjenestens netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

Denne rammen skal dekke NAV-kontoret sine tjenester innen Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, og som ikke er tillagt andre tjenesteenheter i kommunen.

Sosialtjenestens formål er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet, samt bidra til økt likeverd og forebygge sosiale problemer. Sosialtjenesten har også som formål at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

For 2016 har sosialtjenesten følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

Ivaretakelse av de tjenester og det ansvaret som ligger i sosialtjenestens formål. Dette skal gjennomføres i samarbeid med andre enheter i NAV og i tett tverrfaglig samarbeid med andre enheter i Balsfjord kommune. Det forutsettes i budsjettrammen at de veiledende satser for økonomisk sosialhjelp legges til grunn ved innvilgelse av økonomisk sosialhjelp.

I tråd med føringer i statsbudsjettet og kommunens egen handlingsplan vil NAV fortsatt ha oppmerksomhet rettet mot fattigdom, og arbeide forebyggende med spesielt fokus på barnefattigdom. Arbeidet med kvalitetssikring og forbedringer i kommunens NAV-kontor videreføres.

Arbeidet med kvalifiseringsprogrammet (KVP) skal fortsatt ha prioritet, noe som gir økte muligheter for arbeid og aktivitet i stedet for passivitet hos stønadsmottakerne.

I tillegg til vanlig lønnsjustering er rammen oppjustert for forventet regulering av de statlige satser for sosialhjelp samt forventet regulering av satsene som brukes ved KVP.

8.25 LEGE OG MILJØRETTET HELSEVERN

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som lege og miljørettet helseverns netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel. Denne rammen skal dekke lege og miljørettet helseverns virksomhet innen legetjeneste til kommunens innbyggere også til de som midlertidig oppholder seg i

kommunen. Fremme folkehelse og trivsel ved å drive forebyggende helsearbeid, behandle sykdom og skade. Tjenesten skal også bidra til tverrfaglig samarbeid.

Legetjenesten ivaretar konsultasjoner og behandling, veiledning, legevaktstjeneste, øyeblikkelighjelp, samfunnsmessige oppgaver som medisinskfaglig rådgivning, helseberedskap, miljørettet helsevern og smittevernoppgaver.

Innen budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

På rammeområdet er nytt tiltak «nødnett helse» innarbeidet. Det er tatt utgangspunkt i at det vil bli et samarbeide med Tromsø og flere andre kommuner. Det er videre tatt utgangspunkt i kostnadsfordeling med pris pr innbygger. Da endelig modell og kostnadsfordelinger er uklart er også beløpet usikkert. Det kan også forventes noe avkortning på kostnadene i 2016 da det ikke vil kunne bli oppstart fra årsskiftet.

I forbindelse med oppstart av KAD senger styrkes legetjenesten med 10 % stilling til eldreomsorg.

Balsfjord kommune iverksatte i 2015 interkommunalt legevaktsamarbeid med Storfjord kommune. Legevakt er lokalisert på Storsteinnes. Legetjenesten skal ha et økt fokus på forebyggende tiltak innen folkehelse gjennom samarbeid på tvers av tjenester og sektorer. Implementering av kommunale delplaner videreføres i 2016.

Mål for 2016 er å opprettholde dagens korte ventetid på kurativ behandling, samt at listepasienter kan få konsultasjon ved øyeblikkelig hjelp hos sin fastlege på dagtid.

Det skal være fokus på frisklivsarbeid sammen med folkehelsekoordinator og fysioterapitjenesten.
Hjemmebehandling/besøk gis kun når det er særlig påkrevd for at lovens krav til forsvarlighet, det forutsettes streng prioritering. Innenfor tildelt ramme er det krevende å kunne prioritere forebyggende arbeid for barn og unge, behandling av langtidsbeboere på institusjoner samt kontinuerlig tilbud til kronikere. Dette kan føre til lengre ventetid for disse gruppene og prioritering varierer etter tjenestens kapasitet.

Det vil være føringer med hensyn til samhandling mellom kommunen og helseforetak på området psykisk helse og rus. I 2016 vil det fortsatt være fokus på å utvikle effektive og gode samhandlingsarenaer mellom leger og andre tjenester i kommunen.

8.26 ERGO- OG FYSIOTERAPITJENESTEN

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som ergo- og fysioterapitjenestens netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

Denne rammen skal dekke ergo- og fysioterapitjenestens virksomhet innen fysioterapi, både kommunalt og selvstendig næringsdrivende med driftsavtale samt ergoterapitjeneste.

Omgjøring av 25% driftstilskudd jfr. kst.sak 26/15 består tjenesten av 0,8 årsverk ergoterapistilling og 4 årsverk kommunale fysioterapistilling, hvorav en sjefsfysioterapeut og turnusfysioterapeut. Ergoterapeut har kontorsted på Meistervik. Fysioterapeuter har kontorsted på Storsteinnes og Meistervik. Kommunen har i tillegg 1,50 avtalehjemler for selv selvstendig næringsdrivende

fysioterapeuter fordelt på to personer med kontor på Storsteinnes og Meistervik.

Innen budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

100 % fysioterapistilling implementeres i driften. Hverdagsrehabilitering skal være satsningsområde for denne stillingen i tillegg til den kurative behandlingen.

For 2016 har ergo- og fysioterapitjenesten følgende mål for sin drift- og tjenesteproduksjon:

Tilby tjenester innenfor habilitering av barn og unge, rehabilitering av voksne med nyoppståtte behov, hverdagsrehabilitering, behandling av nyskadde, nyopererte og terminale pasienter. Videre å gi behandling til pasienter i korttidsopphold på institusjon ved behov for opptrening og tilrettelegging før overføring til eget hjem. Tjenesten skal bistå med hjelpemiddelformidling, kartlegging av bolig- og bilsaker.

Det er et mål å etterstrebe akseptabel ventetid på kurativ behandling, 1-2 måneder, og å kunne gi akutt behandling innen ei uke. Med økt stillingshjemmel vil ventetiden reduseres ifht dagens ventetid. Hjemmebehandling gis når det er påkrevd for å oppfylle lovens krav til forsvarlighet. Innenfor tildelt ramme er det vanskelig å prioritere forebyggende arbeid for barn og unge, behandling av langtidsbeboere på institusjon og kontinuerlig tilbud til personer med kronisk sykdom med behov for langvarig oppfølging. Dette kan føre til lang ventetid for denne gruppen.

8.27 HELSESØSTER/ JORDMORTJENESTEN

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som helsesøster- og jordmortjenesten netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel. Denne rammen skal dekke helsesøster- og jordmortjenestens virksomhet innen svangerskapsomsorg, sped- og småbarns konsultasjoner, skolehelsetjeneste, flyktninghelsetjeneste samt vaksinering mot sesonginfluensa til risikogruppe og reisevaksinasjon.

Tjenesten har til sammen 4,40 årsverk bestående av jordmor, helsesøstre og helsesekretær. Kontorsted er på Storsteinnes og Meistervik, samt kontordager på Laksvatn. Tjenesten har i tillegg faste dager på skolene i kommunen, inkludert videregående skole og folkehøgskole.

For 2016 har helsesøster- og jordmortjenesten følgende mål for sin drift- og tjenesteproduksjon: Å opprettholde tilbudene i svangerskapsomsorgen, helsestasjons- og skolehelsetjeneste og flyktningehelsetjenesten jfr. lover, forskrifter, veiledere og retningslinjer for tjenesten. Samt tilbud om helsestasjon for ungdom. Tjenesten vil ha fokus på godt samarbeid med skolene og andre tjenester for best mulig helsetjeneste til barn, unge og deres familier.

Opplæringsprogrammet «tidlig inn» ble startet opp i 2014 og videreføres i 2016. Programmet gir kompetanse innen tidlig intervensjon ved vansker knyttet til psykisk helse, rusmidler og vold i nære relasjoner. Tjenesten vil i 2016 i samarbeid med andre tjenester ha fokus på bedre tverrfaglig innsats.

8.28 PSYKISK HELSE, RUS OG REHABILITERING

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som er Psykisk helse, Rus og ReHabilitering netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel. Denne rammen skal dekke enhetens virksomhet innen; innen psykisk helse, rus og funksjonshemninger. Tjenestene gis etter lov om helse og omsorgstjenester i kommunen, hvor ansvarsområdet dekker hele kommunen.

I budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

Psykisk helsearbeid og oppfølging som følge av rusavhengighet til barn, unge og voksne. Dette omfatter kartlegging, oppfølging, igangsetting og evaluering av tiltak, samt vektlegge samarbeid med andre fagtjenester og spesialisthelsetjenesten. Ivaretar og koordinerer psykososial oppfølging ved akutte hendelser og kriser.

Ambulant psykiatrisk miljøarbeidertjeneste på dagtid med praktisk bistand/daglige gjøremål til brukere med store hjelpe og omsorgsbehov, inklusiv heldøgns tjenester i Petersborgveien bofellesskap.

Sandbukt aktivitetssenter med aktivisering, sosiale tiltak og arbeidstrening til personer med psykiske lidelser og funksjonshemminger. *Tirsdagsklubben* gir sosialt tilbud til personer med utviklingshemming en kveld i uka.

BULA- huset (Balsfjord ungdom leder an-huset) er forebyggende tiltak/møteplass med aktiviteter til ungdom fra hele kommunen.

I 2016 blir det «BRY-DÆ» -forestilling for 9. gang, et prosjekt som er utviklet i samarbeid med bla Kulturskolen, den Norske kirke. I 2016-videreføres MOT – programmer i ungdomskolene.

Saksbehandling med enkeltvedtak, klage, samt oppdragskontrakter for *privat avlastning, støttekontakt, brukerstyrt personlig assistent, miljøarbeid, omsorgslønn, transporttjenestekort, og ledsagerbevis*. Enheten er «*kommunens adresse» for rehabilitering* og koordinerer /utarbeider og veileder ifr. *individuelle planer,* som er et tidkrevende prosessarbeid.

Med stramme budsjettrammen må enheten ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

Prosjekter innen boligsosial og rusfaglig arbeid videreføres med prosjektmidler og dels kommunens inntektsrammer. Det må søkes om tilsagnsmidler med bakgrunn i prosjektsøknader også i 2016. Det videreføres et begrenset kjøp av tiltak innen grønt omsorg/arbeid og Sandbukt AS, samt for avlastning og fritid. Antall leiebiler er begrenset, slik at det også er behov for bruk av private biler i tjenesten. Det må også fokuseres på tilstedeværelse på jobb, og trivselstiltak i enheten, for å holde sykefraværet så lavt som mulig.

Det er ikke handlingsrom for å imøtekomme nye brukere med større hjelpebehov, eller ivareta utvidede hjelpebehov utover det som er lagt inn i budsjettet.

For 2016 har Psykiatri og ReHabilitering følgende mål:

Bistå med *behandling, omsorg og tiltak* til personer med psykiske lidelser, rusavhengige, eller er funksjonshemmet. Legge til rette for meningsfulle aktiviteter til målgruppene. Prioritere forebyggende tiltak til barn og unge, samt tilbud og oppfølging til risikoutsatte barn og unge.

8.29 BARNEVERN

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som barnevernstjenestens nettoramme jfr. budsjettets talldel. Barnevernstjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, samt bidra til at barn og unge har trygge oppvekstsvilkår. Barnevernstjenesten har et lovmessig ansvar å drive forebyggende virksomhet og sørge for å iverksette tiltak tidlig slik at varige problemer unngås.

Tjenesten har 5 årsverk hvorav to er opprettet på bakgrunn av øremerkede midler over statsbudsjettet, disse forventes videreført også i 2016. Barnevernstjenesten har kontorsted på Storsteinnes.

Barnevernstjenesten merker et stabilt høyt antall alvorlige meldte bekymringssaker, derfor vurderes det forebyggende arbeidet som særdeles viktig. Nettverk rundt barn og unge må tidlig kartlegges og deres ressurser benyttes der det vurderes til barnets beste.

Innenfor budsjettrammen må barnevernstjenesten ha særlig oppmerksomhet på følgende områder: Komme tidlig inn med hjelpetiltak der det er nødvendig og det er til barnets beste. Aktivt bruk av barnets nettverk. Nær dialog med administrativ og politisk ledelse i kommunen slik at en sikrer informasjon vedrørende kostnadskrevende og kompliserte omsorgstiltak.

For 2016 har barnevernstjenesten følgende mål for sin drift- og tjenesteproduksjon:

Gjennom tidlig intervensjon ivareta barn og unge i et forebyggende perspektiv for å oppfylle kommunens lovmessige plikt ihht. Lov om barnevernstjenester. Delta på foreldremøter for å informere hvordan barnevernstjenesten arbeider. Tjenesten vil ha fokus på samarbeid med tjenester som arbeider med barn og unge. Herunder bland annet tverrfaglig samarbeid som *god samhandling for barn og unge med psykiske vansker og rusmiddelproblemer* og *bedre tverrfaglig innsats.*

For øvrig må barnevernstjenesten i 2016 ha fokus på kompetansehevende tiltak hos ansatte. Dette med bakgrunn i endringer fra Bufetat hvor flere statlige oppgaver fra 2017 vil overføres til den kommunale barnevernstjenesten.

8.30 FLYKTNINGER

For budsjett år 2016 er det utarbeidet ett budsjett som skal dekke flyktningetjenestens driftsbudsjett jf. talldelen i økonomiplanen.

Denne rammen skal dekke tjenestens virksomhet innen; Programveiledning, bosetting og integrering. Tjenesten skal i 2016 gi tilbud til flyktninger som er bosatt i 2015 og forberede og følge opp bosetting i tråd med vedtak for videre bosetting. Tjenestetilbudet er bistand og hjelp med samtlige praktiske gjøremål ved bosetting, herunder å bidra og legge til rette for å etablere gode samarbeidsformer for ett tverrfaglig arbeid. I og med at kommunen har bosatt mange barn og unge er skole, barnehage og ulike helsetjenester viktige samarbeidsparter. Dette i tillegg til NAV.

I økonomiplanen videreføres utgiftsdekning til 20 % helsesøster stilling og det er lagt inn økning med en fast 50 % boveileder-/hjemmekonsulentstilling, samt ett engasjement i 50 % stilling i tillegg til

100 % flyktningkonsulentstilling som ble opprettet i 2015.

Det er budsjettert med 4,5 mill i utgift og kr 4,5 mill i inntekt slik at nettorammen går i null. Dersom bosettingen bli ihht plan, og det ikke kommer vesentlige uforutsette utgifter vil det sannsynligvis bli et «overskudd» i 2016. Dersom det faktisk blir bosatt 20 flyktninger i 2016 blir det merinntekter, men sannsynligvis ikke utgifter på samme nivå. Dette fordi integreringstilskudd for en flyktning mottas et helt år selv om bosetting og dermed kostnadene ofte ikke har helårseffekt.

Målsetningen og vedtak for videre bosetting er 20 flyktninger i 2016 hvorav kommunen har bosatt noen i 2015. Planen for 2016 er at bosetting skal lokaliseres til Nordkjosbotn. Boliger er en utfordring og kommunen er i behov av å bygge i løpet av 2016. Dette er fremmet som tiltak i økonomiplanens investeringsbudsjett.

Utfordringer som ny bosetnings kommune er at oppgaver og tilbud må tilrettelegges og utføres slik at det passer inn i vår kommune. Dette må også i 2016 ha stor oppmerksomhet. Integrering må være på dagsorden både i kommunal regi, men i 2016 må det også iverksettes tiltak rettet enda mer mot lag og foreninger. Opplysningsarbeid vil måtte ha høy prioritet. Gjennom samarbeid og samhandling med Voksenopplæringa og NAV ha stor oppmerksomhet i forhold til både ordinært arbeid og tilrettelegge for språkpraksis.

8.31 FELLESOMRÅDE HELSE OG BARNEVERN

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som fellesområde helse og barneverntjenestens netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel. Denne rammen skal dekke utgifter til enhetsleder og merkantil ansatt for enheten samt folkehelsekoordinator. Merkantil stillingsressurs fordeles på tre enheter, inkludert helse og barnevern.

For 2016 har fellesområde for helse og barnevern følgende mål for sin drift- og tjenesteproduksjon:

Stort fokus på økonomistyring, koordinering og utvikling av tjenesten innenfor helse og barnevern, samarbeid på tvers av tjenester, samhandlingsreformen, hverdagsrehabilitering samt implementering av kommunepsykologtilbud i det kommunale helse- og omsorgstjenestetilbudet.

I budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

Lærings- og mestringstilbud i samarbeid med Tromsø og Karlsøy. Det vil arbeides med å få på plass kommunal psykolog basert på føringer fra sentralt hold.

SÆRSKILT FOR FOLKEHELSEKOORDINATOR

For 2016 har folkehelsekoordinator følgende mål for sin drift- og tjenesteproduksjon:

Tilby endringsveiledning i forhold til leveområder som fysisk aktivitet, kosthold og tobakksslutt.

Folkehelsekoordinator skal videreføre driften av frisklivssentralen slik at de som henvises eller innbyggere selv som tar kontakt får tilbud og oppfølging. Frisklivssentralen skal fremme fysisk og psykisk helse samt forebygge og mestre

sykdom. Målgruppen er personer med økt risiko for, eller allerede har sykdommer eller utfordringer knyttet til fysisk eller psykisk helse. Herunder også oppfølging av kommunens ansvar innen lokalt tilbud for lærings- og mestringssenter jfr. lov om kommunale helse- og omsorgstjenester.

Tjenesten vil også ha fokus på arbeidet innenfor folkehelsearbeid i kommunen innenfor det som er mulig ifht gitt budsjettramme.

8.32 BALSFJORD FOLKEBIBLIOTEK

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som Balsfjord Folkebiblioteks netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel. Denne rammen skal dekke bibliotekets virksomhet innen: Utlån av bøker og medier, fjernlån, forvaltning av dokumentsamlinga, nettkatalog (Micromarc), samarbeid med andre fylkesbiblioteket og andre bibliotek. Samarbeide med skoler og kombinasjonsbibliotek.

Biblioteket har 50 % stilling.

Med den stramme budsjettrammen må Balsfjord Folkebibliotek ha særlig oppmerksomhet på å opprettholde, evt. øke utlåns- og besøkstallene, da biblioteket flere år på rad har kommet meget svakt ut på bibliotekstatistikken og fra 2013 nesten har halvert åpningstiden.

For 2016 har Balsfjord Folkebibliotek følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Overordnet mål: å drive i samsvar med Lov om folkebibliotek av 20.12.85 nr. 108.
- Å opprettholde utlåns- og bruksstatistikk med redusert åpningstid.
- Videreutvikle med nye aktiviteter rettet mot publikum.
- Fortsette fornyelsen av bok- og mediebestanden.
- Avtalefestet samarbeid med grunnskolebibliotekene og Hamnvåg montessoriskole.
- Opprettholde fjernlånsvirksomheten.
- Sikre en stabil tilgang på bemanning og vikarer.

8.33 BALSFJORD KULTURSKOLE

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som Kulturskolens netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel. Denne rammen skal dekke Kulturskolens virksomhet innen undervisning til barn og voksne i kommunen.

Kulturskolen har i dag 3,65 stilling fordelt på 6 personer.

Kulturskolen gir i dag tilbud til ca. 150 elever fra hele kommunen i tillegg til to voksenkor og et korps.

Med den stramme budsjettrammen må Kulturskolen ha særlig oppmerksomhet på å holde elevmassen på en størrelse som ikke medfører overforbruk.

For 2016 har Kulturskolen følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Videreføre kulturskoletilbudet der det er i dag
- Se på mulighetene for å utvide med nye tilbud

- Selge tjenester til kor og korps
- Videreføre/-utvikle følgende tiltak: HelgeSeminar, Ungdommens KulturMønstring, Turné, Høst- og vårkonserter og Vårens Vakreste MusikkEventyr.
- Utvikle nye fremføringsarenaer og bruken av lokalene på Storsteinnes skole
- Videreutvikle samarbeidet med Bry Dæ og BULA
- Samarbeide med andre instanser som arbeider med og for barn og unge.
- Videreutvikle arbeidet med Den Kulturelle skolesekken

8.34 BYGGFORVALTNINGEN

For 2016 bevilger kommunestyret ett beløp som Bygg forvaltningens netto budsjettramme, jfr. budsjettets talldel.

Denne rammen skal dekke Bygg forvaltningens virksomhet innen; forvaltning, drift, av kommunale tjenestebygg og boliger, samt ansvar for å bistå brukerne ved behov. Bygg forvaltningens primæroppgaver er ivaretakelse av kommunale verdier knyttet til bygningene og drifte bygningsmassen slik at de ansatte kan yte tiltenkt service til kommunens befolkning.

Med den stramme budsjettrammen må bygg forvaltning ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Strømforbruk og prisutvikling energi
- Vedlikeholdskostnader.
- Kostnadskontroll med prosjekter og gjennomføringsansvar for påbegynte prosjekt.

For 2016 har bygg forvaltningen følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Fortsette å utvikle god samhandling og samarbeid med tjenesteledere.
- Fortsatt handtere et stort etterslep på vedlikehold av bygningsmassen.
- Forvaltning: Å ivareta eiendoms-informasjon og eiendomsøkonomi.
- Drift: Å sørge for at funksjonen til eiendommen opprettholdes, slik at brukerne kan drive primærtjeneste.
- Vedlikehold: Å sørge for at eiendommen opprettholder sin tekniske standard.
- Utvikling: Å endre eiendommens standard som følge av endrede behov hos eier/bruker, og sørge for at eiendommen er i samsvar med lover og forskrifter.

For øvrig: Enhetens største utfordringer ligger i å handtere et svært stort etterslep på vedlikehold for kommunale bygg med minimal vedlikeholds ramme. En stadig større utgiftspost innen bygningsdrift er energikostnader, aldrende bygningsmasse samt utdatert fastmontert driftsmateriell. Manglende grunndokumentasjon på kommunale bygg er en stor utfordring, samt kapasiteten til prosjektoppfølging og ledelse.

9 VEDLEGG

VEDLEGG 1 INNMELDTE TILTAK OMTALT I TILSTANDSRAPPORT

Tiltak nr	Sted	Beskrivelse	2016	2017	2018	2019	
33	BBS	Behandling av altan treverk	250 000				
57	BBS	Fjernstyring av gulvvarme sykehjemmet	250 000				
35	BBS	Renovering av garderober mellombygg/kjeller	375 000				
34	BBS	Renovere kantine	750 000				
	BBS		1 625 000	-	-	-	**1 625 000**
9	Laksvatn oppvekstsenter	Bereder kjeller	312 500				
11	Laksvatn oppvekstsenter	Bytte varmekilde ventilasjon	250 000	37 500	37 500	37 500	
10	Laksvatn oppvekstsenter	Gulv kjeller, garderopber og gang til basseng	750 000				
56	Laksvatn oppvekstsenter	Renovering av betong basseng	1 500 000				
	Laksvatn oppvekstsenter		2 812 500	37 500	37 500	37 500	**2 925 000**
16	Malangen barnehage	Avd Mestervik, skifting av vinduer	125 000	62 500	62 500		
15	Malangen barnehage	Avd Mestervik Uteområdet m/ utvidelse av parkeringsplass	250 000				
42	Malangen barnehage	Avd Skrållan Nytt tak	375 000				
43	Malangen barnehage	Avd Skrållan Bytte kjøkken	125 000				
41	Malangen barnehage	Avd Skrållan Skifte belegg hele bygget	250 000				
	Malangen barnehage		1 125 000	62 500	62 500	-	**1 250 000**
25	Malangseidet skole	Kledning og listverk	375 000	75 000	75 000	-	
22	Malangseidet skole	Renovering av sanitærinstallasjoner	250 000	125 000	125 000		
21	Malangseidet skole	Sikkerhetsgjerde rundt skolen	375 000				
26	Malangseidet skole	System for elkraft	187 500	81 250	81 250		
23	Malangseidet skole	Vindu og dører	375 000	125 000	75 000	100 000	
24	Malangseidet skole	Tak og takrenner	625 000				
28	Malangseidet skole	Universell utforming	750 000	125 000			
	Malangseidet skole		2 937 500	531 250	356 250	100 000	**3 925 000**
19	Malangstun	Sanitærinstallasjoner	250 000	125 000	62 500	62 500	
18	Malangstun	Rekkverk og balkongdekker	131 250	62 500	31 250		
17	Malangstun	Ytterdører og balkongdører	250 000	62 500	62 500		
	Malangstun		631 250	250 000	156 250	62 500	**1 100 000**
12	Nordkjosbotn barnehage	Utelekeplassen	437 500				
	Nordkjosbotn barnehage		437 500	-	-	-	**437 500**
6	Nordkjosbotn skole	Renovering mat/helse og håndtverk rom	437 500				
4	Nordkjosbotn skole	Belegg og maling av undervisningsrom/kontor	187 500	62 500	62 500	62 500	
3	Nordkjosbotn skole	Solavskjerming	125 000				
	Nordkjosbotn skole		750 000	62 500	62 500	62 500	**937 500**
38	Sand skole	Teknisk utstyr basseng	1 250 000				
37	Sand skole	Nytt belegg	1 250 000				
40	Sand skole	Gjerde	500 000				
39	Sand skole	Skolekjøkken	500 000				
47	Sand skole	Ventilasjonsanlegg	1 250 000				
58	Sand skole	Vindu barneskole	162 500				
59	Sand skole	VVB og regsentral	375 000				
	Sand skole		5 287 500	-	-	-	**5 287 500**
	TOTALKOSTNAD						**17 487 500**

VEDLEGG 2 INNMELDTE TILTAK IKKE OMTALT I TILST.RAPPORT

Tiltak nr	Sted	Beskrivelse	2016	2017	2018	2019	
72	Buktafeltet, Sneveveien, Heimbakken	Ny asfalt	1 611 250				
79	Elverumsveien	Grøfting, stikkrenner og grus	452 500				
84	Fjellelvveien	Grøfting, stikkrenner og grus	971 000				
78	Fjellfroskveien	Grøfting, stikkrenner og grus	453 500				
76	Fjellskardalsveien	Asfaltering	2 100 000				
82	Hamnvåg indre	Grøfting, stikkrenner og grus	181 250				
81	Lanesveien	Grøfting, stikkrenner og grus	611 250				
83	Nerbygdveien	Grøfting, stikkrenner og grus	1 052 500				
75	Nyjord	Asfaltering	2 700 000				
86	Sentrumsveien	Planfresing og ny asfalt	1 050 000				
77	Skogveien	Grøfting, stikkrenner og grus	1 772 500				
80	Sæterveien og Eiabakken	Grøfting, stikkrenner og grus	463 750				
74	Åsheimveien	Asfaltering	250 000				
			13 669 500	-	-	-	13 669 500
31	BBS	Ny garderobe ingang kjeller sykehje,	187 500				
32	BBS	Solavskjerming vindu mot øst	250 000				
			437 500	-	-	-	437 500
13	Malangen barnehage	Avd Malangseidet, Gjerde rundt barnehage	312 500				
45	Malangen barnehage	Avd Skrållan, Asfaltering	125 000				
44	Malangen barnehage	Avd Skrållan, utvide garderobe	687 500				
			1 125 000	-	-	-	1 125 000
5	Nordkjosbotn skole	Belysning og asfalt	250 000				
8	Nordkjosbotn skole	Garderobe	375 000				
7	Nordkjosbotn skole	Utbygging (musikk- og grupperom)	10 000 000				
			10 625 000	-	-	-	10 625 000
60	Pettersborgveien	Sikring av adkomst/ansatte	437 500				
55	Pettersborgveien	Nytt personaltoalett	150 000				
			587 500	-	-	-	587 500
54	Rådhuset	Pålegg utbedring arkiv	187 500				
53	Rådhuset	Nødstrømsaggregat	250 000				
			250 000	-	-	-	250 000
	TOTALKOSTNAD						**26 694 500**